

Adormirea Maicii Domnului. Icoană portabilă de la începutul secolului XV, Patmos, Mănăstirea Sfântul Ioan Teologul.

DIN SUMAR:

- Între solidaritate și nostalgie – **DR. EUGEN-ADRIAN TRUȚA**.....(p. 2)
- Cuvântare la atotvenerata Adormire a Preacuratei
– **SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA**.....(p. 3)
- Maica Domnului, bucuria celor necăjiți!
– **PROTOS. NATANAEL (ZANFIRACHE)**...(p. 4)
- Cine este Iisus? - „Eu sunt Ușa oilor” (Ioan 10, 7-9) - Partea a II-a
– **PR. PROF. UNIV. DR. STELIAN TOFANĂ**.....(p. 5)
- Catedrala, „minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri”.
Restituiri la Centenar XI – **CȘ III DR. MIRCEA-GHEORGHE ABRUDAN**...(pp. 6-7)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

„Călători pe-o mare, / Veșnic tulburată, /
Noi ne-am pus în tine, / Chiar nădejdea toată”

Suntem din nou în Postul Adormirii Maicii Domnului. Ne aducem cu nostalgie aminte de anii tinereții, de preocupările duhovnicești de atunci, pe care dorim să le reedităm și acum. Seară de seară, mergeam la Paraclisul Maicii Domnului, cântam și ne rugam, iar participanții erau în mare număr tinerii. Generațiile s-au succedat, unele parohii au îmbătrânit, dar sunt și parohii cu tineri. Cât am vrea să-i vedem pe toți antrenați în aceste tradiții minunate!

Genericul preocupărilor atât liturgice, pentru că este anul rugăciunii, cât și catehetice, pentru că ne înconjoară multe necazuri, este acesta: „Călători pe-o mare, / Veșnic tulburată, / Noi ne-am pus în tine, / Chiar nădejdea toată”.

A șasea cântare din slujbele noastre funebre rezumă această stare de lucruri: „Marea vieții văzând-o înălțându-se, de vișorul ispitelor la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: scoate din stricăciune viața mea, mult-milostive”¹.

Sunt multe necazurile care ne încearcă în această lume, încât nici nu le putem număra, dar două sunt evidente: epidemia de covid și alte boli, pe de o parte, și războiul din Ucraina pe de altă parte. Sunt multe lacrimile care se varsă, sunt multe suspinele înăbușite, sunt mulți cei care suferă pretutindeni. Cuvintele lui Iov au atâta dreptate: „Omul născut din femeie are puține zile de trăit, dar se satură de necazuri” (Iov 14, 1).

În acatistul Sfintei Cruci spunem, referitor la toate aceste încercări: „Cum să-mi pară grele chinurile, văzând pe Stăpânul meu că le iubește și le cere și le socotește Lui de mare cinste? Rușine-mi este, cu adevărat, de mă voi întrista de relele ce-mi pricinuiesc oamenii, sau ispitele ce-mi aduc diavoli, trupul și gândul meu cel rău, sau pentru sărăcia și bolile ce-mi vin din voia lui Dumnezeu pentru păcatele mele, deoarece acestea toate le trimite pentru ca să mă apropie mai mult de El”².

În focul încercărilor și al necazurilor tot El, Domnul Iisus Hristos, este Cel ce ne ajută să putem rezista, să ieșim biruitori. El este Cel care ne mângâie și ne promite odihna pe care Singur ne-o poate da. Ne-o spune cu tărie: „Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară” (Matei 11, 28-30).

El, în mijlocul necazurilor și greutăților, ne învață să fim optimiști și, privind la crucea Lui, să ieșim biruitori: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți Eu am biruit lumea” (Ioan 16, 33).

Hristos, gândindu-ne la covid și alte boli, este Doctorul cel Mare. Sfântul Chiril al Ierusalimului, în Cateheza a X-a, tâlcuind numele Mântuitorului, zice: „În limba ebraică «Iisus» înseamnă «Mântuitor», iar în limba greacă «Cel care vindecă». Căci El este doctorul sufletelor și al trupurilor și tămăduitorul celor ținuți de duri rele. El vindecă și ochii orbilor, dar în același timp luminează mințile. Este doctorul șchiopilor, dar îndreaptă și picioarele păcătoșilor spre pocăință. Spune paralicului: să nu mai păcătuiești; dar spune și: ia-ți patul tău și umblă! Pentru că trupul său paralizase din pricina păcatului sufletului, a vindecat mai întâi sufletul ca să aducă prin asta vindecare trupului”³.

Hristos, Doctorul cel Mare, face această lucrare din iubire față de oameni. „Prin El am aflat că Dumnezeu este iubire, că Dumnezeu ne este Tată și noi suntem fiii Lui, că relația dintre noi și Dumnezeu nu este ca relația dintre sclav și stăpân, ci ca relația dintre fiu și părinte. Prin aceasta s-a înlăturat mulțimea

¹ Molițfelnic, E.I.B.M.B.O.R., București, 2019, p. 262.

² Ceaslov, E.I.B.M.B.O.R., București, 1973, p. 366.

³ Sf. Chiril al Ierusalimului, Catehezele, E.I.B.M.B.O.R., București, 1943, p. 236.

zeilor capricioși și despoți, imaginea lui Jupiter Tonans, a divinității care-și bazează stăpânirea pe groază și frică, și s-a revelat lumii religia cea mai desăvârșită, cea mai desăvârșită relație religioasă posibilă între om și Dumnezeu: relația de iubire de la fiu la părinte”⁴. În toate necazurile, în toate suferințele, în toate încercările, El este cu noi și ne ajută să trecem marea vieții involburată de ispite.

Liniștea, pacea și bucuria omului încercat de viforul ispitelor vine de la Domnul Hristos. „Hristos ne încredințează că pacea Lui se deosebește de pacea lumii. Pacea lumii este limitată și fragilă. Se află în lăuntru hotarelor stricăciunii și morții. Iar menținerea ei este problematică și convențională. Dimpotrivă, pacea lui Hristos este absolută și nesfârșită”⁵. De fapt ne-o spune El însuși: „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum da lumea vă dau Eu” (Ioan 14, 27).

Mijlocitoarea noastră către Domnul Hristos, Domnul Păcii, este Maica Domnului. Nicio altă făptură omenească nu se bucură de prerogativele pe care le are ea. Ea este Născătoare de Dumnezeu; ea este Pururea Fecioară, înainte de naștere, în timpul nașterii și după naștere; ea este mai presus decât toate făpturile cerești și pământești. Ea este pururea rugătoare pentru noi către Fiul Său.

Adresându-ne Maicii Domnului îi spunem în cântare: „Călători pe-o mare, / Veșnic tulburată, / Noi ne-am pus în tine, / Chiar nădejdea toată”. Sunt nenumărate minunile ce ni se relatează referitor la intervențiile Maicii Domnului. Ei îi zicem: „Auzi-ne acum în ziua necazului nostru, pe cei ce cădem înaintea icoanei tale și cu lacrimi ne rugăm ție. Alungă de la noi toate necazurile și nevoile ce vin asupra noastră, întru această vremelnică viață, și prin atotputernica ta mijlocire, nu ne lipsi pe noi nici de veșnica și nesfârșita bucurie, întru împărăția Fiului tău și Dumnezeului nostru”⁶.

Din noianul de relatări ce ne stau de față, alegem una pe care ne-a lăsat-o părintele Petroniu Tănase⁷. Este vorba de părintele Ilarion Ionică, economul Sihăstriei. În tinerețile lui, fiind pe drum într-o noapte de iarnă, a fost asaltat de o haită de lupi. Moartea era aproape. În această situație limitată s-a rugat lui Dumnezeu: „Doamne, de scap, călugăr mă fac!”. Din depărtare a venit o sanie cu zurgălăi. Lupii s-au temut și au fugit. El nu și-a uitat făgăduința.

A intrat în Mănăstirea Sihăstria. A fost un călugăr harnic. La 86 de ani, econom fiind, s-a dus în pădure după lemne. Și un buștean i-a căzut pe picior, și piciorul s-a rupt. La vârsta aceasta înaintată suferea cumplit. Și într-o seară plângea în chilie, iar pe ușă a intrat „doamna doctor de la Târgu Neamț”! Doamna l-a întrebat:

De ce plângi, părinte Ilarion?

Plâng, doamnă doctor, că mi s-a rupt piciorul și nu se mai vindecă, și încă nu sunt pregătit ca să plec.

Nu mai plânge părinte, că o să te faci bine, adăugă „doamna doctor”. Și s-a făcut bine.

De fapt, „doamna doctor” era Maica Domnului la care părintele Ilarion se ruga cu insistență.

Am mai putea relatea multe minuni, inclusiv de la Mănăstirea Nicula, în care o vedem pe Maica Domnului că-i ajută pe cei „călători pe-o mare / Veșnic tulburată”.

Ziceam la început că sunt multe încercările din lumea noastră: în mod special, ne-am oprit la covid și la războiul din Ucraina. Referitor la epidemia de covid o rugăm pe Maica Domnului să intervină la Doctorul cel Mare ca să curme această suferință. Iar în ce privește războiul, noi știm că Fiul Maicii Domnului este Domnul Păcii. Și nu în zadar pelerinii cântă: „Pune Doamne pace-n țară / Și-alinare între popoară”.

Ne rugăm să fie primite rugăciunile noastre și la sfârșitul postului să putem cânta: „Doamne, Tu ne-ai ajutat, / De-am făcut ce ni s-a dat, / Ne-am ușurat sufletul / Ne-am îndreptat umbletul, / În suflet ducem credință, / Dragoste și pocăință, / În suflet ducem tărie, / Și cerească bucurie”.

†ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și
Sălajului

Între solidaritate și nostalgie

Dr. Eugen-Adrian Truța

ândurile rostogolite aici recuperează parțial din atmosfera întâlnirii Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei cu distinșii preoți venerabili din eparhia păstorită de Vlădicia Sa, dar și cu alți apropiați sacerdoți îndelung-rostitori ai rugăciunilor de epicleză liturgică.

În fapt, titlul reia comunicarea omonimă rostită cu această împrejurare în luna lui cuptor, ziua a XVIII-a, leatul 2022, de către poetul și publicistul Nicolae Băciuț, care, fiind prezent în mijlocul clericilor ce au răspuns ospitalității avraamice a Mănăstirii „Sfântul Evanghelist Luca” din satul Dobric, scrie cu penița amintirii onorabile cântul unui poem pe care încă nu l-a rostit, dar îl va intona degrabă.

Întâlnirea a stat sub umbrirea harică a slujirii Sfintei Liturghii arhieresti în noua și frumoasa biserică a mănăstirii cu o istorie scurtă și surghiunită, care însă a devenit neîncăpătoare pentru cei 70 de păstori duhovnicești retrași în vatra familiilor lor și a unor mai bune gânduri de reflecție. Nu numărul i-a făcut să se simtă astfel, ci neastâmpărul suflului ce nu mai contenea să aștepte cuvântul împărtășirilor nostalgice.

Din această pricină și cuvântarea poetului va sublinia că între toate formulele a ceea ce suntem, a rămas una insuficient exploatarea: aceea că „suntem ceea ce sunt cei cu care ne înconjurăm”.

Această consistență a bunelor însoțiri străbate viața noastră începând cu fragedele noastre dialoguri monosilabice și ne conduce pe drumul regăsirilor și reșezărilor sufletești. Între scundele ziduri ale mănăstirii Dobric se ascunde un vast spațiu al contopirii sufletești pe care doar împreună-slujire liturgică reușește să-l valorifice punând în armonie „potențialele dizarmonii” pentru a „vindeca, după puteri, ceea ce ne dezbină”, după slova intensă a poetului grădinar Băciuț. Aici să fie explicația acelei mișcări interioare care conglăsuiește cu voia Celui de Sus?: „Nu-ți cer nimic. De ce ți-aș cere?! / Când Doamne, singur știi ce vrem! [...] Nimic nu-ți cer. Mi-ajunge viața / Din care-mi iei câte puțin. [...] Nu-ți cer nimic. / Dar dacă totuși vrei ceva să-mi dai / Să mă faci, Doamne, grădinar în Rai!” (Nicolae Băciuț).

Pesemne că, în măsura în care Dumnezeu locuiește în locașurile cele de sus, mai poposește în truda noastră, în „traseele noastre interioare”, în acea zi mai lungă decât veacul, după romanul lui Cinghiz Aitmatov.

Nostalgia unor momente nu are mereu de-a face cu decrepitudinea sufletească sau părăsirea unui spațiu. De multe ori, nostalgia are legătură cu locurile înspre care tânjim. Nu astfel ar trebui să fie nostalgia: după paradis, după dragoste, după sens, după adevăr?! Nostalgia unui viitor mai bun.

Întâlnirea de la Mănăstirea Dobric nu a fost doar un punct în agenda prea activă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Întâlnirea a fost despre felul cum putem fiecare din noi să clădim împreună visul unei mai bune vieți, în care solidaritatea și nostalgia adevărului sunt prioritare. Întâlnirea de la Dobric și cele care vor mai putea fi agățate în calendarul trecerii sunt profesiuni de credință și responsabilitate față de cei care ne-au învățat că frânghia de nisip nu moare, ci doarme în lăuntru credințelor noastre.

Micile schimburi de amabilități preotești, curtoaziile cu iz de politețe aristocrată, zâmbetele deschise și emoționante, precum și constanta grijă de a nu fura timpul celorlalți, de a nu confisca prim-planul discuțiilor prin monologuri care amestecă persuasiunea cu detaliul, au dat dovada incontestabilă a unei vigoase tinereți spirituale.

Tocmai din aceste puține motive amintite și altele necunoscute, cineva relua aforistic o zicere cu tâlc: „Toți suntem tineri, doar avem vârste diferite” și nu am putut să nu remarc între cele câteva intervenții care au avut loc în plenul ce a urmat Sfintei Liturghii o vitalitate intelectuală și o tenacitate care nu avea de-a face cu suferințele și greutatele inerente vârstei.

Poate că unii din frățiii voastre mă veți acuza discret de partizanat emoțional cu evenimentul sau veți lăsa să se înțeleagă că o picătură de idealism în nesfârșitul ocean de realism al zilei nu va dauna nimănui. Nu pot zice că trăiesc și judec în zodia sentimentelor facile, ci doar mă strădui să las deoparte prejudecățile venerabilității formale.

La Mănăstirea Dobric, primiți de Maica Stareță, Stavrofora Veronica (Coțofană), și de părintele duhovnic protosinghelul Siluan (Farcaș), s-a simțit deplin cuvântul Scripturii rostit convingător de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei: „Înaintea celui cărunț să te scoli, să cinstești fața bătrânului și să te temi de Domnul Dumnezeu tău” (Levitic 19, 32).

Slavă lui Dumnezeu!

Elevii de 10 la Bacalaureat, premiați de Mitropolitul Andrei

Darius Echim

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, i-a felicitat și premiat pe cei 12 absolvenți de liceu din cele două județe ale Eparhiei, Cluj și Bistrița-Năsăud, care au obținut nota 10 la Examenul Național de Bacalaureat în sesiunea iunie-iulie 2022.

Evenimentul a avut loc la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, duminică, 10 iulie 2022, la finalul programului catehetic, „O seară cu Domnul Hristos și cu Preasfânta Sa Maică”, care are loc în fiecare duminică seara, după slujba Vecerniei, fiind susținut de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Fiecare absolvent a primit din partea Părintelui Mitropolit Andrei o diplomă de apreciere, o carte de rugăciuni și un premiu în valoare de 1.000 de lei.

Cei 12 absolvenți de liceu, care la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie-iulie 2022, au obținut nota 10, sunt: Bozeșan Cristina – Colegiul Național „Gheorghe Șincai” Cluj-Napoca; Doboș Emanuela-Maria – Liceul Teoretic „Avram Iancu” Cluj-Napoca; Holobacă Horia – Andrei – Liceul Teoretic „Avram Iancu” Cluj-Napoca; Popa Miruna – Elena – Liceul Teoretic „Avram Iancu” Cluj-Napoca; Rusu Irina – Maria – Liceul Teoretic „Avram Iancu” Cluj-Napoca; Roșca Roxana-Maria – Liceul Teoretic „Lucian Blaga” Cluj-Napoca; Opre Ana-Elena – Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” Cluj-Napoca; Chita Iulia-Maria – Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” Cluj-Napoca; Petreș Ruxandra-Ioana – Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” Cluj-Napoca; Cristea Andreea Maria – Colegiul Economic „Iulian Pop” Cluj-Napoca; Barna Ruxandra-Georgiana – Colegiul Național „Liviu Rebreanu” Bistrița; Todoran Lavinia – Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Bistrița

La eveniment a fost prezent și inspectorul școlar general al județului Cluj, prof. Marinela Marc, care a mulțumit pentru purtarea de grijă a Bisericii pentru tineri.

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului îi răsplătește, an de an, în mod festiv, pe elevii merituosi din eparhie, atât ca o formă de recunoaștere a performanțelor lor, cât și pentru a sublinia grija Bisericii pentru tineri și pentru educația viitoarelor generații.

⁴ Nicolae Mitropolitul Ardealului, *Studii de teologie morală*, Sibiu, 1969, p. 163.

⁵ Giorgios Mantzaridis, *Morala Creștină*, Editura Bizantină, București, 2006, p. 205.

⁶ Ceaslov, p. 336.

⁷ Jeromonah Petroniu Tănase, *Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie Românească*, Editura Bizantină, București, 2002, pp. 105-107.

Cuvântare la atotvenerata Adormire a Preacuratei Doamnei noastre de Dumnezeu Născătoarea și Pururea Fecioara Maria (fragment*)

Sfântul Grigorie Palama

Far cine ar putea spune iarăși cele de după nespusa naștere? Căci cofăptuind și copătimind cu făcătoarea de înălțare golire [kenosis] a Cuvântului lui Dumnezeu, a fost coslăvită și coînălțată în chip drept, înmulțind pururea sporirile [adaosurile] supranaturale ale mărețiilor ei. Dar și după urcarea la cer a Celui întrupat din ea rivaliza cu mărețiile mai presus de minte și de cuvânt lucrute în ea de El prin asceza ei foarte stăruitoare și de multe feluri, prin rugăciunile și sânguințele pentru lumea toată și prin sfaturile și îndemmurile către vestitorii de Dumnezeu [apostoli] care străbăteau marginile lumii, Ea singură fiind reazim și mângâiere pentru toți, ascultată și văzută de toți și conlucrând în tot felul la vestirea Evangheliei, arătând astfel în minte și cuvânt o viață și o conduită extrem de luptătoare.

Adormirea - moarte făcătoare de viață și mutare la cer

De aceea și moartea ei a fost purtătoare de viață, mutând-o la o viață cerească și nemuritoare, și aducerea-aminte de ea e o sărbătoare de bucurie și un praznic a toată lumea, care înnoiește nu numai aducerea-aminte de lucrurile minunate ale Mamei lui Dumnezeu, dar adaugă și adunarea comună și nouă din fiecare neam a sfinților apostoli la sfânta ei îngropare, imnele dumnezeiești cântate pentru ea de aceștia inspirați de Dumnezeu, venirile, corurile și liturghiile îngerești pentru ea, aceia însoțind, urmând, conlucrând, opunându-se, apărând și apărându-se, colaborând și cântând cu toată puterea împreună cu cei ce venerau prin toate acel trup obârșie a Vieții și receptacul al lui Dumnezeu, leacul mântuitor al neamului nostru, venerația întregii creații, luptându-se și opunându-se mâinii ascunse a iudeilor care se porniseră și se sculară cu mână și socotință luptătoare împotriva lui Dumnezeu, însuși Domnul Savaot și Fiul acestei Pururea Fecioare fiind prezent și dând Mamei Lui cinstirea ieșirii, fiindcă în mâinile Lui a fost depus duhul ei purtător de Dumnezeu, prin care nu mult după aceea și trupul însoțit cu el s-a mutat într-un loc cu viață veșnică și ceresc pe drept cuvânt și într-un mod corespunzător până acum pargăi ei...

Fiindcă Ea singură stând între Dumnezeu și tot neamul omenesc, pe Dumnezeu L-a făcut Fiul al omului, iar pe oameni fii ai lui Dumnezeu, făcând pământul cer și îndumnezeind neamul omenesc; și Ea singură dintre toate femeile s-a arătat Mamă a lui Dumnezeu din fire mai presus de orice fire, iar prin negrăita ei naștere a fost împărăteasă a toată făptura din lume și mai presus de lume; și astfel, înălțându-i prin ea pe cei de sub ea și arătând cerească în loc de pământescă ascultarea de pe pământ, împărtășindu-se de o demnitate superioară și de o putere mai înaltă și de alegerea [cheirotonias] din ceruri prin Duhul dumnezeiesc, a fost așezată împărăteasă mai înaltă decât cele înalte și preafecitate a unui neam fericit.

...cu trupul în cer

Având acum drept locuință cuviincioasă cerul, ca un palat împărătesc convenit ei, în care a fost mutată de pe pământ astăzi, stă de-a dreapta Atotîmpăratului înveșmântată multicolor în haină aurită, cum vorbește despre ea psalmistul profet [Ps 44, 11]. Iar prin haină aurită înțelege acel trup al ei cu strălucire dumnezeiască, multicolor prin diversele virtuți. Căci ea singură are acum împreună cu trupul ei slăvit de Dumnezeu un loc [choron] în cer împreună cu Fiul ei; pentru că pământul, mormântul și moartea n-au putut ține până la sfârșit un trup obârșie de Viață și receptacul al lui Dumnezeu, un sălaș mai iubit decât un cer și cerul cerurilor. Căci dacă un suflet, care are locuind în el harul lui Dumnezeu, urcă la cer când se desface de cele de aici, precum s-a făcut arătat prin multe și credem, cum atunci n-a fost luat de pe pământ la cer trupul care nu numai că a primit în el însuși pe Dumnezeu Cel mai înainte de veci și Fiul

Unul-Născut al lui Dumnezeu, izvorul veșnic al harului, dar s-a arătat și născător al Lui? Cum ar fi putut deveni pământ supus stricăciunii ea care, fiind în vârstă de doar trei ani și neavând încă sălășluind în ea pe Cel mai presus de ceruri, și fără să-L fi adus pe lume purtător de trup, a locuit în Sfânta Sfințelor și care prin astfel și atât de mari lucruri a devenit supradesăvârșită și după trup și cu adevăr supralumească?

... înviată și luată la cer

De aceea, pe drept cuvânt trupul care a născut e slăvit cu o slavă cuvenită lui Dumnezeu împreună cu Cel Născut din ea și, potrivit cântării profetice, chivotul sfințirii Lui se scoală / învie [Ps 131, 8] împreună cu Hristos Cel înviat mai înainte a treia zi; iar înfățișare a învierii și a ei din morți se fac pentru învățării giulgiurile și cele de îngropare lăsate singure în mormânt și găsite singure în el de cei ce au venit să o caute, ca și mai înainte la Fiul și Stăpânul ei.

N-a fost nevoie ca ea să mai petreacă puțin pe pământ ca Fiul și Dumnezeu ei; de aceea a fost luată îndată din mormânt în locul supraceresc, de unde fulgeră iarăși spre pământ luminile și harurile ei foarte strălucitoare și foarte dumnezeiești, luminând de acolo tot ocolul pământului, închinată, admirată și laudată de toți credincioșii...

Se cuvenea deci ca Aceea, care L-a încăput pe Cel ce umple toate și e mai presus de tot, să ajungă și ea toate și să devină mai presus de toate prin virtuțile ei, cu măreția vredniciei ei. Prin urmare, strângând câte au fost împărțite de ajuns celor mai buni din veac ca să-i facă foarte buni și câte le au în parte toți care au bineplăcut lui Dumnezeu, îngeri și oameni, desăvârșindu-le Ea singură toate și prisosind în ele cât nu se poate spune, are mai presus de toți și acest lucru: acela de a fi fost făcută nemuritoare după moarte și de a petrece singură cu trup în cer împreună cu Fiul ei și Dumnezeul ei, și de a revărsa și de aici spre cei ce o cinstesc un har îmbelșugat, dăruindu-le și faptul de a putea privi spre Ea, care e un disc al unor astfel de haruri, dându-le din bunătate cele mai bune lucruri și neîncetând nicicând această folositoare pentru noi plată și îmbelșugată contribuție.

Privind deci cineva spre o asemenea convergență și procurare a tot binele, va spune că Fecioara săvârșește prin virtute și pentru cei ce viețuiesc în virtute ceea ce săvârșește soarele prin lumina sensibilă pentru cei ce viețuiesc sub ea. Iar dacă-și mută apoi ochiul gândirii spre Soarele Care răsare în chip extraordinar oamenilor din Fecioara aceasta, Soarele Care are și supraare prin fire toate câte sunt concrescute cu ea prin har, îndată Fecioara va apărea drept un cer, care are buna moștenire prin toate cele bune în chip cu atât mai strălucit decât cei dăruiți cu harul lui Dumnezeu sub cer și mai presus de el, cu cât cerul e mai mare decât soarele, dar soarele e mai strălucitor decât cerul.

Lauda Fecioarei

Ce cuvânt va putea zugrăvi, Mamă a lui Dumnezeu Fecioară, frumusețea ta cu strălucire dumnezeiască? Căci cele ale tale nu pot fi definite în gânduri și cuvinte, fiindcă depășesc orice minte și orice cuvânt. Poți fi însă laudată în imne, pe care le primești cu iubire de oameni; căci tu ești locul tuturor harurilor, plinătatea a toată frumusețea și bunătatea, tablou și icoană însuflețită a tot binele și a toată bunătatea, ca una singură învrednicită concentrat de toate harismele Duhului, sau mai bine zis care singură ai în chip uimitor / paradoxal în măruntaiele tale pe Cel în Care sunt comorile tuturor acestora și ești un cort uimitor al Acestuia, iar acum prin moarte ai ajuns de aici la nemurire și te-ai mutat cu dreptate de la pământ la cer, ca să locuiești tot timpul împreună cu Acesta în corturile supracerești, înconjurând de aici cu grijă moștenirea ta și făcându-L milostiv față de toți cu soliile tale neadormite către El.

Fecioara stă mai presus de serafimi, tron al lui Hristos

Pe atât de aproape este Născătoarea de Dumnezeu de cei ce se apropie de Dumnezeu, pe cât s-a învrednicit de prerogative mai mari decât toți, și nu vorbesc doar de oameni, ci de înseși ierarhiile îngerești. Căci despre aceste cinuri foarte de sus Isaia scrie: „Și serafimii stăteau în cete jur-împrejurul Lui” [Is 6, 2], iar despre ea spune iarăși David: „stătea împărăteasa de-a dreapta Ta” [Ps 44, 11]. Vedeți diferența stării? Plecând de la ea puteți observa și diferența ordinii potrivit demnității: fiindcă serafimii stau în jurul lui Dumnezeu, dar aproape de El stă numai Atotîmpărăteasa admirată și elogiată de Dumnezeu însuși, Care o proclamă asemenea puterilor din jurul Său și spune potrivit celor zise în Cântarea Cântărilor: „Ce frumoasă ești tu, cea aproape de mine!” [6, 4]. Mai strălucitoare decât lumina, mai înfloritoare decât raiurile dumnezeiești, mai împodobită decât toată lumea văzută și nevăzută. Dar stă nu numai aproape, ci și pe drept cuvânt de-a dreapta: fiindcă unde a șezut Hristos în ceruri, adică de-a dreapta măreției, acolo stă și Ea, care urcă acum de la pământ la ceruri; nu numai pentru că dorește și e dorită în schimb de toți prin înseși legile naturale, dar și pentru că e cu adevărat un tron al Lui, iar unde șade împăratul, acolo stă și tronul Său. Acest tron l-a văzut în mijlocul corului heruvimilor și Isaia și a spus că e înalt și ridicat [Is 6, 1], arătând faptul că Mama lui Dumnezeu transcende puterile cerești...

Fecioara și îngerii

Vedeți toată creația mărturisindu-se acestei Fecioare Mamă, și nu în anii trecuți, ci în veac și în veacul veacului? De aici se poate vedea, așadar, că nici Aceea nu va sfârși în tot veacul să facă bine întregii creații, nu numai celei a noastre, dar și înseși ordinelor imateriale și supranaturale [ale îngerilor]. Căci faptul că numai prin Ea se împărtășesc și ele împreună cu noi și se ating de Dumnezeu, de acea Fire de neatins, îl arată limpede ca lumina zilei Isaia. Pentru că el nu l-a văzut pe serafim luând carbunele de pe altar în chip nemijlocit, ci prin cleștișorul prin care s-a atins și de buzele profetului dându-le curățire [Is 6, 6-7]; iar această vedenie a cleștișorului era identică cu marea vedenie pe care a văzut-o Moise: un rug care ardea în foc și nu se mistuia [Is 3, 2], Cine nu știe că rugul și acel cleștișor sunt acea Fecioară Mamă care a zămislit fără să se aprindă focul dumnezeiesc, și aici un arhanghel slujind zămislirii, unind prin ea cu neamul omenesc pe Cel ce ridică păcatul lumii curățindu-ne printr-o negrăită unire? Prin urmare, Ea singură e hotar [methorion] între firea / natura creată și necreată și nimeni n-ar putea veni la Dumnezeu dacă n-ar fi cu adevărat luminat de acel sfeșnic luminat cu adevărat de Dumnezeu; „căci Dumnezeu e în mijlocul ei și nu se va clătina”, spune [Psalmistul; 45, 5]...

Mijlocirea universală a Fecioarei

Deci așa cum numai prin Ea a venit la noi Acesta, a fost văzut pe pământ și a petrecut împreună cu oamenii [Bar 3, 38], întrucât înainte de Ea era nevăzut pentru toți, tot așa și în veacul nesfârșit care urmează orice emanare a unei arătări a luminii dumnezeiești, orice descoperire a unor taine dumnezeiești și orice formă de harisme dumnezeiești sunt de necuprins într-un loc [achoretos] fără Ea. Ea prima primind plinătatea Celui ce plinește / umple toate și care vine prin toate, o face cu puțință de cuprins într-un loc [achoretos] pentru toți, distribuind fiecăruia proporțional și după măsura curăției fiecăruia, ca ea să fie și visterie și administratoare a bogăției dumnezeirii.

Dat fiind că în ceruri există această lege: ca cele mai mici să participe la Cel așezat dincolo de ființă prin cele mai mari, iar Fecioara Mamă e incomparabil mai mare decât toate, de aici urmează că prin Ea vor participa toți la Dumnezeu, pe Ea o vor cunoaște loc de cuprindere a Celui neîncăput [tou Achoretou choran] câți îl cunosc pe Dumnezeu și pe Ea o vor lauda în imne după Dumnezeu cei care-L laudă în imne pe Dumnezeu.

Ea este și cauză a celor dinaintea ei, și patroană a celor de după ea, și procuratoare a celor veșnice. Ea este tema profeților, obârșia apostolilor, temelia martirilor, postamentul dascălilor. Ea este slava celor de pe pământ, desfătarea celor din cer, podoaba întregii creații. Ea este început, izvor și rădăcină a bunătăților negrăite. Ea este pisc și desăvârșire a tot ce-i sfânt.

* Omilia 37, în Diac. Ioan I. Ică jr, *Maica Domnului în teologia secolului XX și în spiritualitatea isihastă a secolului XIV: Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceei, Deisis, Sibiu, 2008, pp. 424-433.*

Maica Domnului, bucuria celor necăjiți!

Protos. Natanael (Zaufirache)

Maica Domnului este împărăteasa Heruvimilor, cămara întrupării lui Dumnezeu Cuvântul, ușa lumii, ușa vieții, că viața, Hristos, prin ea a intrat. Maica Domnului este scară către cer, pod către înălțimi, porumbița care a încetat pierderea sau potopul păcatelor. Precum porumbița lui Noe a adevărat încetarea potopului, așa și Maica Domnului, ca o cădelniță dumnezeiască care a primit focul dumnezeirii, devenind biserică a Preasfântului Duh, a vestit tuturor izbăvirea din păcat și moarte prin slujirea Întrupării Fiului lui Dumnezeu.

Cine este Maica Domnului? Este mireasa lui Dumnezeu Tatăl, Maica Cuvântului și Biserica Duhului Sfânt.

Maica Domnului, numită „cea plină de har” și „sfântă mai presus decât toți sfinții” și „mai cinstită decât heruvimii și mai preamărită decât serafimii”, ocupă un loc însemnat în cultul bisericii creștine. Care creștin cuprins de necazuri și ispite, cu sufletul întristat și deznădăjduit nu s-a rugat Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, Fecioarei Maria, pentru alinarea durerilor trupesti și sufletești și eliberarea sufletului din întunericul păcatelor?

Trebuie să ai inima împietrită ca să nu implori, măcar o dată în viață, pe Maica Domnului nostru, sau să nu îngeunchezi, măcar o dată, în fața unei sfinte icoane care o înfățișează pe Măicuța noastră sfântă.

Maica Domnului este mijlocitoarea, apărătoarea și ajutătoarea noastră, ea pururea stă în dreapta Fiului ei Hristos, înălță rugăciunile noastre la tronul lui Dumnezeu și este rugătoare fierbinte către Mântuitorul Iisus

Hristos „căci rugăciunile Maicii mult pot spre înlămurarea Stăpânului”. Ea se roagă mereu pentru izbăvirea de păcate și mântuirea noastră, a creștinilor. O iubim pe Măicuța noastră fiindcă ea ne ascultă rugăciunile și mijlocește pentru noi, păcătoșii, în fața Fiului său.

La Măicuța Domnului strigăm când suntem doborâți de încercările vieții, strigăm când ne simțim singuri pe lume, neajutorați și fără nici un sprijin de nicăieri. Știm că Maica Domnului are o inimă iubitoare și milostivă, are o inimă în care încapă toată lumea, are o inimă care nu poate sta indiferentă la necazurile lumii, la rugămințile celor care îi pomesc numele cu nădejdea că îi va ajuta și le va ușura poverile, chinurile și suferințele.

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu se roagă zi și noapte pentru noi, păcătoșii, care greșim în fiecare clipă, care îi alungăm Fiul cel iubit din inimile noastre, care Îl răstignim în fiecare clipă cu patimile noastre.

Maica Domnului ne iubește atât de mult pentru că ea e bunătața întru chipată, ea poate să se milostivească de noi când avem inima înlăcrimată, când, în puținele noastre momente de rugăciune, îi strigăm numele și îi cerem ajutorul. Inima Maicii Domnului e plină de iubire pentru bătrânii părăsiți de copiii lor, le șterge lacrimile de pe obrajii brăzdați de trecerea anilor, ea le dă puterea să treacă peste toate durerile.

Măicuța Domnului se îngrijește de văduve și orfani, ea le alină durerea pricinuită de despărțirea de cei dragi. Se îngrijește de copii și fecioare, de cei necăjiți, de cei năpăstuiți și nedreptățiți, de cei bolnavi, de cei gârboviți, se îngrijește de preoți, de monahi, se îngrijește și de cei din închisori. Viforul necazurilor ce se abate asupra lumii tot ea îl potolește. Furtunile acestei vieți le domolește, mângâie cu iubirea sa pe cei ce pătinesc, vindecă neputințele și bolile, alungă deznădejdea, binecuvântăză cu răbdare pe cei încercați de nevoi și ispite.

Ce cuvânt ar putea lăuda cu vrednicie sau înfățișa măcar în parte mulțimea, felurimea, belșugul și bogăția bineface-

rilor ei și a darurilor de obște și particulare care se revarsă fără încetare, ca niște râuri veșnice, din adâncul milei ei, și care, majoritatea, rămân neștiute celor mulți.

Ne-am putea închipui întrucâtva bunătața ei dumnezeiască față de noi dacă ne-am gândi la duioșia, la dragostea și la gingășia inimii miloase și duioase a unei mame față de copilul ei frumos și bun. Mama aceasta uită de toate ale sale, ba mai mult, chiar și de ea, și se dăruiește întreagă copilului preaiubit, trăiește mai mult în el decât în ea. De aceea, când acela e bolnav și necăjit, suferă cu el, când acela plânge, plânge cu el, când se bucură, se veselește cu el. Mai bine zis și-ar da bucură și propria ei viață pentru viața lui.

Duioșia Maicii Domnului este mult mai înaltă decât duioșia celei mai miloase mame față de noi. Numai Maica Domnului poate să îi facă fericiți cu adevărat pe toți oamenii prin împărțirea din rodul ei, prin Domnul Iisus Hristos. Prin urmare ea este cu adevărat pământul făgăduinței sau, cum o numește Sfântul Teofan al Niceei, „adevăratul pământ și rai, centru al creației noi”. Maica Domnului este maica noastră cea adevărată, suntem datori să o cinștim permanent prin imne de laude și o viață curată.

Adormirea Maicii Domnului. Icoană anonimă de la Nicula, prima jumătate a secolului al XIX-lea, 39,4x33,7 cm, colecția Ciobanu, Juliana Fabritius-Dancu, Dumitru Dancu - Pictura țărănească pe sticlă, Editura: Meridiane, București, 1975.

Marele filosof atenian Dionisie Areopagitul adus la creștinism de Sfântul Apostol Pavel, la trei ani după primirea Sfântului Botez a cercetat-o la Ierusalim pe Maica Domnului care era înaintată în vârstă. Iată ce scrie el despre fizionomia aceleia care a născut după trup pe Fiul lui Dumnezeu: „mărturisesc înaintea lui Dumnezeu că nu mi s-a părut lucru de crezare că afară de Dumnezeu să mai fie cineva plin de atâta putere sufletească și de atâta har dumnezeiesc. Iau martor pe Dumnezeu că, dacă nu aș fi avut în minte și în inimă învățătura dumnezeiască, aș fi socotit-o pe Fecioara Maria ca pe adevăratul Dumnezeu și i-aș fi dat închinăciunea care I se cuvine numai adevăratului Dumnezeu pentru că mintea omească nu-și poate închipui mai înaltă mărime, cinste și frumusețe sufletească decât aceea pe care am văzut-o eu la Fecioara Maria”.

Praznicul Adormirii

În fiecare an, la 15 august creștinii prăznuiesc Adormirea Maicii Domnului, considerată una dintre cele mai importante sărbători închinare Preacuratei. În calendarul bisericii ortodoxe există patru sărbători închinare Fecioarei Maria: *Nașterea Maicii Domnului, Intrarea în Biserica a Maicii Domnului, Buna Vestire și Adormirea Maicii Domnului*, considerată a fi de o covârșitoare însemnătate. Biserica Ortodoxă o cinstește cum se cuvine pe Maica Domnului. Aceasta este pomenită la fiecare slujbă prin rugăciuni, cântări religioase, Acatiste sau Paraclise.

Postul Adormirii Maicii Domnului, 1-14 august, este stabilit de Sfânta Biserică pentru reamintirea virtuților Fecioarei Sfinte Maria și a postului cu care ea însăși s-a pregătit după tradiție pentru trecerea la cele veșnice.

Aflându-ne în această perioadă sfântă nu putem să nu amintim de cea mai iubită icoană din Transilvania: icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Nicula.

Mănăstirea Nicula este un important centru de pelerinaj. Biserica mănăstirii a adăpostit de-a lungul timpului renumita icoană pictată în anul 1681 de meșterul Luca din Iclod. Conform unui proces verbal întocmit de ofițerii austrieci, icoana a lăcrimat între 15 februarie – 12 martie 1699. Mii de pelerini merg să o cinstească pe Maica Domnului și să mulțumească pentru tot ajutorul pe care îl primesc.

Creștinii din toată țara și îndeosebi cei din ținutul Transilvaniei păstrează tradiția veche de a veni în procesiune zeci de km pe jos purtând în mâini prapori și icoane însoțite de cântările adresate Maicii Domnului, urcă cu răvnă dealul Niculei pentru a vărsa o lacrimă în fața icoanei Maicii Domnului, pentru a-i aduce mulțumire și pentru a o cinși după vrednicie sărutându-i cu evlavie icoana, rugând-o să le fie ocrotitoare și ajutătoare.

O rugăm cu evlavie pe Măicuța Sfântă să ne ajute și să dea bucurie și mângâiere tuturor celor necăjiți și întristați!

Despre pastorație și duhovnicie, cu Părintele Arhimandrit Teofil Tia (III)

Arhim. Andrei Coroian: *Care sunt principalele metode terapeutice pe care preotul-duhovnic le are la îndemână, pentru cei bolnavi, pentru cei singuri, pentru cei care sunt sau se simt marginalizați?*

Arhim. Teofil Tia: Terapia preotului este una spirituală, să nu cumva să se erijeze în atoateștiutor. El practică o terapie inclusivă, nu exclusivistă. El, e bine să aibă o echipă terapeutică, pe care să o dirijeze inteligent, spre binele credincioșilor. Din echipă să facă parte și un psiholog, și un medic psihiatru, tocmai pentru a întâmpina cu inteligență cazurile grave. Poți să te simți singur fără să fii cu adevărat, tot așa cum poți să nu te simți singur chiar dacă ești (precum pustnicii). Percepția aceasta a singurătății poate fi o chestiune subiectivă. **Când ai o relație de intimitate cu Dumnezeu nu te mai simți singur niciodată.** Când nu o ai, viața ta este presărată cu nenumărate singurătăți.

Organizarea de mici evenimente, invitarea credincioșilor de a participa la anumite slujbe, interacțiuni fertile și pline de bucurie după sfintele slujbe sunt toate metode de a alunga singurătatea și sentimentul de excludere al unor credincioși. De multe ori poți ajunge marginalizat pentru că te auto-excluzi dintr-o comunitate. Apartenența la o comunitate noi o avem deja prin Botez, nu trebuie să o cerșim. Trebuie doar să o cultivăm prin participare la slujbe, și apoi această participare va genera multe bucurii.

Arhim. Andrei Coroian: *Ca specialist în psihologie pastorală și unul din promotorii psihoterapiei ortodoxe contemporane, în cartea Psihologie Pastorală, scrisă împreună cu D-na psiholog conferențiar dr. Maria Pașca de la Universitatea de Medicină și Farmacie descrieți anumite metode psihoterapeutice de consiliere pastorală. V-aș ruga să prezentați pe scurt, influența benefică a psihoterapiei în viața duhovnicească!*

Arhim. Teofil Tia: Esența ar consta în **redefinirea raportului dintre etajul emoțional și etajul rațional** al ființei noastre; doar că fiecare trebuie să parcurgem un demers restaurator pe cont propriu, călăuzit de un duhovnic. **„Rațiunea este sluga emoțiilor!”** – este constatarea lansată în spațiul public după ani de cercetare de către psihologul clujean Mircea Miclea, fost ministru al învățământului.

Adică mintea noastră caută argumente pentru a demonstra convingerile pe care inima le-a dobândit deja. Doar ni se pare nouă că suntem prioritar ființe raționale, căci nu suntem: suntem ființe predominant emoționale. Dezechilibrul dintre minte și inimă s-a produs în momentul căderii în păcat, atunci a apărut schizoidia, ruptura, devenită chiar schizofrenie, la unii. Lucrarea duhovnicească ne poate ajuta să reunificăm lăuntric ființa noastră, să o recuperăm ontologic, prin unificarea dintre minte și inimă, cum ne învață isihasmul.

Dar pentru aceasta e nevoie de psihoterapia pastorală, căci etajul rațional are exigențele lui. Ceea ce inima simte, mintea vrea să înțeleagă. Dacă nu, va refuza să absoarbă pe deplin. Mintea nu e toantă, iar inima e adeseori îndărătnică. Magistrala lucrare este aceea de a le concilia și duce spre o fuziune aceste două entități ale ființei noastre. Fiecare trebuie să facă acest demers pentru sine însuși. Nu se poate opera din exterior, tot așa cum nu se poate să mănânc eu și să te sature tu! Fiecare, pe cont propriu.

Psihoterapia Pastorală ne poate ajuta să ne cunoaștem mai bine, să ne înțelegem, să practicăm corect principiile vieții spirituale, în esență, să dobândim dragostea.

Arhim. Andrei Coroian: *Tot în cartea amintită, citați pe Constantin Rădulescu Motru, care vorbește despre credință ca despre fondul sentimental omenesc și convingerea că existența are un sens. Vă rog să dezvoltați puțin această afirmație!*

Arhim. Teofil Tia: În inconștientul colectiv, care este deasupra timpului, există convingerea că moartea nu pune final existenței noastre. Cu toții știm că vom muri cândva, și cu toate acestea ne ducem viața pe mai departe ca și când aceasta nu se va întâmpla niciodată. Cine este pasionat de acest aspect poate recurge cu mult succes la Victor Frankl și bibliografia propusă de el. După ce a avut experiența maximală a traumei în lagărele naziste, el a descoperit culmile înalte ale trăirii mistice religioase. A ajuns la fericire, precum Nicolae Steinhardt, care în închisoare a scris „Jurnalul fericirii”.

Maxima suferință deschide porțile maximei fericiri. Religia este conaturală ființei noastre, căci ea este singura știință care ne deschide ontologic spre transcendent, spre lumea de dincolo, spre eternitate. Biserica proclamă de 2000 de ani sensul vieții, alte religii au făcut-o și ele dintotdeauna; fiecare pe cont propriu trebuie să ne convingem de acest adevăr: ne-am născut pentru a învăța să iubim! Iubirea este de natură divină, este o energie a lui Dumnezeu, și nu toți sunt deprinși să lucreze cu ea. Pentru aceasta e nevoie de „antrenament”, de rugăciune, de perseverență, de voință oțelită.

(Va urma)

Cine este Iisus? Eu sunt Ușa oilor (Ioan 10, 7-9)

- Partea a II-a -

Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană

ontinuând tema „Iisus – Păstorul cel Bun”, începută în articolul din numărul trecut al revistei „Renașterea”, vom insista, în textul de față, asupra altor afirmații ale lui Iisus despre Sine în contextul rostirii sintagmei „Eu sunt!” și legate de aceeași proprie definire de „Păstor al oilor”.

Logica insistării, în articolul prezent, asupra unor versete anterioare celor analizate în textul articolului precedent (In. 10, 11-14) este dată de faptul că tema presupune, mai întâi, noțiuni preliminare despre înțelesul sintagmei „Păstorul cel Bun”, pentru a putea detalia, apoi, nuanțe legate de semnificația și conținutul unei astfel de definiri.

Așa se face că, în textul de față, ne vom referi, cu precădere, la versetele 7-9 din capitolul 10 al Evangheliei după Ioan: „A zis deci iarăși Iisus: «Adevăr, adevăr vă spun: **Eu sunt ușa oilor** (ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων). Toți câți au venit mai înainte de Mine sunt furi și tâlhari, iar oile nu i-au ascultat. **Eu sunt ușa** (ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα). De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și **pășune** (βομήν) va afla»” (In. 10, 7-9).

1. Eu sunt ușa oilor

Prima afirmație despre Sine, din cadrul discursului despre Păstor, are o semnificație mesianică transcendentă, Iisus revelându-Se ca fiind „ușa oilor” (In. 10, 7).

O bună parte dintre exegeți sunt de părere că Iisus a folosit această formulă cu sens figurativ, făcând o aluzie la una din porțile principale ale Ierusalimului, cetate în care tocmai se încheiase celebrarea Sărbătorii Corturilor.¹ Pe tot parcursul acestei sărbători, cetatea era permanent luminată, iar bucuria, veselia, cântecele și jocurile creau o atmosferă de basm. Cine intra din afară în cetate, în tot acest timp, avea imaginea unei lumi inundată de speranța și lumina mesianică așteptată. De aceea, porțile de intrare în cetate aveau, acum, o relevanță aparte, însemnând calea care deschidea perspectiva unei alte lumi, mult diferită de cea din afara zidurilor cetății.

Pornind de la afirmația lui Iisus „Eu sunt ușa oilor” se poate spune că intenția lui Iisus nu era doar aceea de-a fi perceput ca un simplu Păstor mesianic, demult așteptat, ci ceva mai mult, și anume, Ușa, în sensul accesului creștinului, prin Sine, la Tatăl și la comuniunea cu El. Așadar, Iisus este calea de acces a „oilor”, adică a tuturor celor ce-i aud glasul și-l urmează.

Această realitate mesianică a fost cu mult timp înainte prefigurată și vestită. Astfel, cu sute de ani înainte, Proorocul Isaia scria: „Deschideți porțile, ca să intre neamul cel neprihănit și credincios” (Is. 26, 2). Neamul „neprihănit” și „credincios” sunt creștinii răscumpărați prin jertfa mântuitoare de pe Golgota adusă de Fiul lui Dumnezeu întrupat. Dacă interpretăm textul isaian în acest fel, atunci propria definire a lui Iisus „Eu sunt calea...” (In. 14, 6) se află în concordanță perfectă cu scrisul proorocilor. Cu alte cuvinte, propria caracterizare a lui Iisus din sintagma „Eu sunt” se arată a fi una de nuanță mesianică, și nu o simplă definiție autobiografică.

Tot acest sens mesianic al expresiei „Eu sunt Ușa oilor”, exprimând în același timp și divinitatea lui Iisus, este întărit de următoarea afirmație: „Eu sunt Ușa!” (In. 10, 9). Ceea ce putem observa în acest loghion este absența adjectivului posesiv, care determină substantivul „ușa”, și care dă, de fapt, sens final cuvintelor lui Iisus. Iisus spune despre Sine doar atât, că este „Ușa”. Coroborată cu sensul altor ziceri ale lui Iisus despre Sine (In. 6, 35; 8, 12), expresia „ușa” capătă înțelesul de „intrare”, „cale de acces”.² Așadar, Iisus se prezintă pe Sine ca fiind „Ușa” spre Tatăl,

sau calea unică de acces spre Dumnezeu Cel viu, din ceruri. De altfel, versetul 9 este explicit în acest sens: „De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și **pășune** (βομήν) va afla” (In. 10, 9).

Mântuirea de care vorbește aici Iisus înseamnă salvarea finală a creștinului pe care El i-a adus-o prin jertfa Sa de pe Cruce. Această mântuire, creștinul o va găsi doar în „staul”, adică în Biserică, care este Trupul lui Hristos (cf. Efes. 1, 22-23). În Biserică se intră, ca membru deplin al ei, doar prin „botez”, care devine, astfel, ușă de acces spre Hristos. Sfântul Apostol Pavel exprimă cât se poate de clar acest adevăr în Scrisoarea trimisă creștinilor din Bisericile Galatiei: „Căci, câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat” (Gal. 3, 27). Metafora „îmbrăcării” definește în mod evident noul statut al creștinului, primit prin Botez, adică identificarea deplină, ontologică, cu Hristos.

2. „Pășunea” și sensul ei sacramental

În simbolismul sacramental ioaneic, „Pășunea” de care vorbește Mântuitorul Hristos nu este alta decât hrana spre viață veșnică, adică Sfânta Euharistie, în care creștinul găsește sensul deplin al vieții lui. Texte vechitamentare, având ca subiect poporul ales, așezat de Dumnezeu în Țara Făgăduinței, în care a aflat bunăstarea deplină, ca dar al lui Dumnezeu, au prevestit abundența de har și binecuvântare cerească din era mesianică viitoare. Iată câteva dintre aceste texte cu caracter profetic-simbolic pentru

Păstorul cel Bun, mozaic din mausoleumul Galla Placidia, Ravenna, Italia. sec. V d.H.

timpul Bisericii lui Hristos:

- În cartea I Cronici se spune: „Și au găsit pășuni grase și bune, și pământ larg, liniștiți și lipsit de primejdii...” (1 Cron. 4, 40). Este vorba despre poporul lui Israel, condus de Dumnezeu, în mod pedagogic, spre un pământ a cărui bunăstare materială avea să prevestească darurile epocii mesianice a lui Hristos.

- Profetul Mihea vorbește și mai clar despre Mesia, Cel ce avea să vină ca Păstor desăvârșit, înzestrat cu toată puterea cârmuitoare pentru popor: „Și Domnul va sta și va vedea și turma și-o va paște cu putere, iar ei vor fi întru slava numelui Domnului Dumnezeului lor; că acum fi-vor ei măriți până la marginile pământului” (Mih. 5, 3).

- Pentru profetul Iezechiel, Mesia, Cel așteptat, va fi „Păstorul divin”, adică chiar Iahve care va paște un nou popor, într-o eră nouă. Iată ce spune proorocul: „Îmi voi căuta Eu oile Mele și le voi mâna din fiecă loc unde s-au risipit la vreme de nor și de negură. Și le voi scoate de printre neamuri și le voi aduna de prin țări și le voi duce în țara lor și le voi paște în munții lui Israel și-n fiecă loc locuit al pământului. La pășune bună le voi paște... și acolo se vor odihni întru desfătarea cea bună... Voi sunteți oile Mele, chiar oile turmei Mele, iar Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru, zice Domnul” (Iez. 34, 12-15).

Așadar, hrana deplină din pășunea aleasă de Dumnezeu, în Vechiul Testament, prefigura hrana spre viață nemuritoare din Noul Testament. Referindu-se la Trupul și Sângele Său, ca fiind adevărata mâncare și băutură spre viață netrecătoare, Mântuitorul Hristos spune: „Eu sunt Pâinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine niciodată nu va înseta... Eu sunt Pâinea cea vie, Care S-a pogorât din cer. De va mânca cineva din Pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar Pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este Trupul Meu... Adevăr, adevăr vă spun: Dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață întru voi” (In. 6, 35.51.53).

În contextul minunii înmulțirii pâinilor și a hrănirii unei mari mulțimi de oameni, Evanghelistul Ioan consemnează un amănunt deloc lipsit de sens spiritual și teologic. El spune, nu întâmplător, că „acolo era iarăși multă” (In. 6, 10). Imaginea plastică a abundenței de iarbă este o aluzie cât se poate de evidentă la hrana deplinei vieți, „Pâinea cea vie, care S-a pogorât din cer” (In. 6, 51), Iisus Hristos, și, din care, dacă cineva mănâncă, „nu mai moare” (In. 6, 50).

Sintetizând cele spuse, mai precizăm un detaliu: Accentul principal al pasajului din In. 10, 7-9, pe care tocmai l-am analizat, cade pe cuvintele din versetul 9: „Eu sunt ușa. De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și **pășune** va afla”. Dacă versetele 1-5, din același capitol 10, au prezentat „metafora diminutivii”, și anume, cea a plecării păstorului cu turma lui la păscut, versetul 9 prezintă „metafora serii”, adică a turmei care se întoarce seara acasă, unde găsește adăpost și ocrotire. Dacă nu este lăsată să intre în staul, ea se poate risipi și rătăci prin întinericul din afara adăpostului. Acolo, lupii răpitori o pot pierde, sfâșiind-o. De aceea, Iisus spune: Eu sunt Ușa! Cine Mă găsește și Mă are pe Mine, este la adăpost.

Așadar, *intrarea* are un sens dublu: ajungerea în „staulul” salvator, înconjurat de ziduri și păzit de păstor, și accederea, astfel, în împărăția veșnică a lui Dumnezeu. Iar expresia „va intra și va ieși” se referă la aspectul de continuitate al aceleiași grijii și acțiuni pronietoare a lui Dumnezeu manifestate în „staulul” Fiului, adică în Biserica Sa, care este Trupul Său. Iar rezultatul final al „păstoririi” are o dimensiune universală: „Va fi o turmă și un păstor” (In. 10, 16).

Referitor la expresia „vor intra și vor ieși” (In. 10, 9), Părintele Dumitru Stăniloae, în notele la Comentariul Sfântului Chiril al Alexandriei la Evanghelia după Ioan, vede în sensul ei și o altă semnificație teologică, și anume, „ieșirea” din staul o înțelege și ca pe o ieșire misionară a creștinului spre slujirea semenului său: „Acum nu repetă atât că este ușa prin care intră păstorii adevărați la oile cuvântătoare, ci că este ușa prin care intră și ies oile însele. Prin umanitatea Lui intră oile cuvântătoare la Dumnezeu, aflând pășune spirituală, dar și ies spre oameni, aflând în comuniunea dintre ei în Hristos, de asemenea, o pășune spirituală. E ușor și folositor a intra prin Hristos și la Tatăl, dar și a ieși cineva din sine la semenii. Hristos e singura ușă prin care omul iese din închisoarea egoismului și a omenescului închis în lume.”³

Referitor la expresia „vor intra și vor ieși” (In. 10, 9), Părintele Dumitru Stăniloae, în notele la Comentariul Sfântului Chiril al Alexandriei la Evanghelia după Ioan, vede în sensul ei și o altă semnificație teologică, și anume, „ieșirea” din staul o înțelege și ca pe o ieșire misionară a creștinului spre slujirea semenului său: „Acum nu repetă atât că este ușa prin care intră păstorii adevărați la oile cuvântătoare, ci că este ușa prin care intră și ies oile însele. Prin umanitatea Lui intră oile cuvântătoare la Dumnezeu, aflând pășune spirituală, dar și ies spre oameni, aflând în comuniunea dintre ei în Hristos, de asemenea, o pășune spirituală. E ușor și folositor a intra prin Hristos și la Tatăl, dar și a ieși cineva din sine la semenii. Hristos e singura ușă prin care omul iese din închisoarea egoismului și a omenescului închis în lume.”³

Concluzii

Încheind analiza discursului lui Iisus despre Sine ca Păstorul cel Bun (In. 10, 1-18), subliniem câteva concluzii finale:

a. Simbolismul discursului „Păstorul cel Bun” este unul dublu: hristologic și sacramental. Sublinierea importanței Persoanei lui Iisus și a lucrării Sale mântuitoare iese în evidență prin accentuarea repetată de către Evanghelist, din discursul lui Iisus, a contrastului dintre misiunea Sa, ziditoare, și cea a „păstorilor” lui Israel, care au adus doar ruina religioasă în sânul acestuia. Iisus este Păstorul cel Bun, care își cunoaște turma și își dă viața pentru ea, pe când toți cei ce au venit înaintea Lui, cu false pretenții mesianice sau negând învățătura Lui, au fost „furi și tâlhari”, care „n-au avut grijă de oi” (In. 10, 8).

b. Dimensiunea sacramentală a cuvântării lui Iisus se concentrează în jurul metaforei „pășunii”, care înseamnă hrană pentru oi. Pentru „oile” timpului mesianic această hrană este Sfânta Euharistie, la care au acces toți cei ce intră în „staul”, adică în Biserică, prin singura „ușă”, care este Hristos.

c. Cunoașterea de către Iisus a oilor Sale și ducerea lor la pășune exprimă, în viziunea Evanghelistului, tema darului adevăratei vieți care vine doar de la Dumnezeu și care constă în mântuirea finală a oricărui creștin.

d. Ceea ce Evanghelistul Ioan voia să mai transmită prin consemnarea Discursului despre „Păstorul cel Bun” era faptul că, din acel moment al rostirii de către Iisus a acestor cuvinte, ruptura totală dintre iudaism și creștinism era evidentă: în calitatea Lui de „Păstor universal”, Iisus este „ușa” care deschide accesul în staulul mântuitor, Biserica Sa, tuturor oamenilor, din toate timpurile și locurile.

³ Cf. Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan, în Col. „Părinți și Scriitori Bisericești” (PSB), 41, București 2000, p. 489.

¹ Vezi Georges ZEVINI, *Commentaire spirituel de L'Evangile de Jean*, vol. 1, Paris, 1995, p. 220.

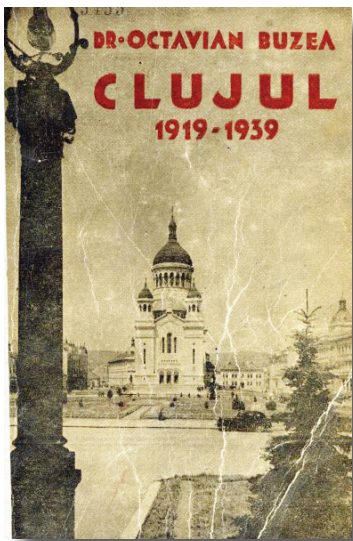
² Cf. Gerhard MAIER, *Evanghelia după Ioan* (Comentariu Biblic, vol. 6-7), Ed. „Lumina lumii”, Korntal, 1999, p. 430.

Catedrala, „minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri”. Restituiri la centenar XI

CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

rice aniversare a Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu atât mai mult cea centenară, nu poate ocoli evocarea figurii episcopului reînemeietor Nicolae Ivan și a moștenirii sale reprezentative pentru eparhie, pentru credincioșii ei și pentru viața liturgică a Bisericii: Catedrala „Adormirea Maicii Domnului”, pe care vlădicul ctitor a caracterizat-o cât se poate de sugestiv drept „minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri”. Pentru generația ctitorilor, catedrala a reprezentat atât un „simbol al biruinței neamului nostru și al bisericii sale naționale” (Nicolae Bălan), cât și „cea mai trainică și mai sfântă cheazășie a libertății și unității noastre naționale-politice” (Ioan Lupaș) „în cetatea de Dumnezeu dăruită nouă a Clujului”¹, orașul care înainte de unirea Transilvaniei cu România refuzase prin reprezentanții săi din consiliul local să pună la dispoziția românilor ortodocși un teren potrivit pentru edificarea unui centru eparhial ortodox românesc. Tocmai de aceea, hotărârea edificării unei biserici catedrale în Cluj a fost una dintre primele decizii luate de membrii noului consistoriu ortodox clujean, în 7/20 iulie 1919, prin aprobarea „hrisovului de ctitorie”, redactat de Nicolae Ivan și publicat în paginile „Telegrafului Român”².

Pentru a înțelege ce a reprezentat catedrala pentru generația ctitorilor, dincolo de simbolismul ei religios, noi cei din secolul XXI trebuie să ne amintim că timp de sute de ani, românii din Ardeal nu li s-a permis, legal vorbind, să-și construiască biserici în orașele Transilvaniei. Abia prin edictele de concivitate (4 iulie 1781) și de toleranță (8 noiembrie 1781), emise de împăratul Iosif al II-lea de Habsburg-Lorena, aceste bariere, consfințite de constituțiile medievale ale Transilvaniei,

au fost înlăturate. Prin aceste măsuri legislative suveranul de la Viena a deschis un nou capitol în istoria bisericilor și confesiunilor din Transilvania, care au traversat o veritabilă reînnoire religioasă, principalele culte beneficiare ale acestei politici iosefine fiind, în limbajul epocii, „acatolicii”, deci ortodocșii și protestanții, a căror libertate religioasă nu a mai fost oficial încorsetată și limitată de către politica brațului secular. În ciuda șicanelor și a obstacolelor puse de autoritățile civile locale și regionale, cum s-a întâmpilat în cazul construirii bisericii ortodoxe „Sfânta Treime” din Cluj (abia în 1795), românii ortodocși, numiți pe atunci în mod peiorativ „neuniți” sau „schismatici”, au izbutit în câteva decenii să-și ridice lăcașe de cult durabile, din piatră, în interiorul sau în imediata apropiere a zidurilor vechilor cetăți ardelenene (Alba Iulia, Bistrița, Brașov, Cluj, Deva, Făgăraș, Rupea, Râșnov, Sibiu, Sighișoara, Turda). Cu toate că până la mijlocul secolului XIX, aceste biserici ortodoxe și greco-catolice edificate în orașele și târgurile Transilvaniei au avut dimensiuni modeste, cum se poate vedea până astăzi, ele reprezintă un pas important în istoria românilor, marcând de fapt debutul unei noi epoci care le deschide calea afirmării naționale și religioase în urbanitatea ardeleană, spațiu de care fuseseră privați veacuri la rând. Vor mai trece însă decenii, iar istoria va intra în secolul XX, până când românii vor reuși să construiască o catedrală reprezentativă într-un vechi oraș, marcând arhitectural și artistic spațiul urban cu o siluetă ecleziastică de inspirație bizantină. Este vorba despre Catedrala mitropolitană din Sibiu, zidită între anii 1902-1906, înălțată pe actualul amplasament din intramurosul sibiuan nu prin bunăvoința autorităților locale săsești, care ar fi dorit-o cât mai departe de perimetrul burgului medieval, ci prin încăpățănarea și iscusința capilor Ortodoxiei transilvane, urmașii Sfântului Andrei Șaguna împlinind visul marelui ierarh care lansase proiectul edificării catedralei în anii 1852 și 1857³. Construirea Catedralei în perimetrul vechiului oraș a fost o chestiune de demnitate națională, aspect deplin înțeles atât de români, cât și de sași,

dar mai puțin conștientizat astăzi. La fel au stat lucrurile în cazul edificării Catedralei din Cluj, precum și a celorlalte catedrale episcopale și biserici românești reprezentative, ridicate în orașele Transilvaniei după Marea Unire de la 1 Decembrie 1918. Toate aceste edificii monumentale de cult au dat și dau mărturie atât despre fervoarea sentimentului religios al românilor, cât și despre noul lor statut național-politic în „Ardealul dezrobii”, reliefând, așa cum afirma Octavian Goga în 1927 „redeşptarea energiilor poporului român și triumful desăvârșit al ideii naționale”⁴.

Alături de simbolismul liturgic bizantin și de tradiția arhitecturală neoromânească, evidente pentru orice trecător, Catedrala ortodoxă clujeană a fost încărcată și cu o altă însemnătate național-comemorativă explicită prin alegerea hramului Adormirii Maicii Domnului, ziua intrării României în Primul Război Mondial la 15/28 august 1916, și astfel afierosirii ei eroilor neamului căzuți în războiul de întregire a țării, marele praznic al Adormirii Maicii Domnului stabilind și o filiație spirituală directă cu voievodul Ștefan cel Mare și Sfânt, ctitorul scaunelor episcopale istorice de la Vad și Feleac, fundamentele pe care s-a întemeiat noua eparhie a Vadului, Feleacului și Clujului, dar și cu necropola sa domnească de la Mănăstirea Putna, închinată aceluiași praznic al Adormirii Maicii Domnului. Această filiație spirituală și însemnătate națională a catedralei a fost înscrisă cu claritate în cuprinsul actului comemorativ, pus în piatra ei de temelie, și în hrisovul de târnosire, inserat în piciorul Sfintei Mese din altarul catedralei. Totodată, trebuie subliniat că legătura simbolică a catedralei clujene cu eroii credinței și ai neamului au stabilit-o pentru totdeauna și cei doi arhitecți ai acesteia, George Cristinel (1891-1961) și Constantin Pomponiu (1887-1945), care au proiectat și Masoleul de la Mărășești al eroilor Primului Război Mondial. De asemenea, merită reținut faptul că sfințirea terenului pe care s-a zidit catedrala s-a săvârșit într-o zi de duminică, 27 august 1923, iar în ziua următoare, luni, 28 august 1923, au debutat efectiv lucrările de construcție. Nu în ultimul rând, este relevant de subliniat că în ședința din 26 septembrie 1923, consistoriul eparhial a stabilit definitiv ca hramul noii catedrale să fie praznicul Adormirii Maicii Domnului, serbat anual în 15 august⁵, iar între hotărârile solemne ale Adunării Eparhiale din 4 noiembrie 1933 se numără și reiterarea dorinței fierbinți de serbare anuală a hramului (15 august) și de aniversare a sfințirii catedralei (5 noiembrie)⁶.

Veșnică pomenire ctitorilor și binefăcătorilor acestei sfinte catedrale!

Anexe

Nr. 1. Actul comemorativ redactat cu prilejul punerii pietrei de temelie a Catedralei Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj, 7 octombrie 1923⁷.

Spre lauda și mărirea lui Dumnezeu, cu a cărui cerească îndurare s-a înfăptuit, în anul mântuirii 1918, unitatea națională a neamului, hotărâtu-s-a înălțarea acestui sfânt și dumnezeiesc Altar, aci, în cetatea Clujului, în inima Ardealului dezrobii, ca să fie generațiilor viitoare mărturie vie și grăitoare a simțămintelor de pietate și recunoștință față de Providență a celor pe cari Ea i-a rânduit să vadă împlinit aievea visul de veacuri al înaintașilor lor. Și s-a hotărât ca acest mare locaș de închinare creștinească să fie biserică catedrală a reînviotei și de Dumnezeu păzitei Eparhii a Vadului, Clujului și Feleacului, spre pomenirea în veci slăvitului apărător al creștinătății și întemeietor al ei Ștefan Vodă cel Mare, cel Bun și Sfânt, iar hramul să-i fie al Adormirii Maicii Domnului nostru Isus Hristos, întru amintirea istoricele zile de 15/28 august 1916 când bravele oștiri ale Patriei mume au pornit războiul cel mare și greu pentru dezrobirea și liberarea fraților de sub stăpâniri streine.

⁴ Alexandru Moraru, *Catedrala Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului*, p. 133.

⁵ Pr. Florea Mureșanu, *Catedrala*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române, Kolozsvár-Cluj, 1943, p. 18.

⁶ *Zile memorabile (4, 5 și 6 noiembrie 1933) Sfințirea Catedralei Ortodoxe Române din Cluj (1923-1933)*, Tipografia Eparhiei Ortodoxe Române, Cluj, 1933, p. 21.

⁷ Alexandru Moraru, *Catedrala Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului*, p. 253.

După ce lucrările pregătitoare s-au făcut prin osârdia Preasfinției Sale Domnului Episcop al locului, prin stăruința Consistoriului său episcopesc și prin aprobarea Sinodului eparhial – cu ajutorul material și moral al Stăpânirii și al drept credincioșilor fii ai Bisericii străbune s-a început zidirea după planurile arhitecților Pomponiu și Cristinel, executori tehnici fiind inginerii Eremie și Marcu –, în ziua de 28 august 1923, în al nouălea an de glorioasă domnie a Maiestății Sale Regelui Ferdinand și augustei Sale soții Maiestatea Sa Regina Maria, moștenitor al Tronului fiind Alteța Sa Regală Principele Carol, Prezident al Consiliului de Miniștri, Domnul Ion I. C. Brătianu, Ministru al Cultelor, Domnul Constantin Banu, Primat al României, Înalt Preasfințitul Domn Dr. Miron Cristea, Mitropolit al Transilvaniei Înalt Preasfințitul Domn Dr. Nicolae Bălan și Episcop al Vadului, Clujului și Feleacului Preasfințitul Domn Nicolae Ivan, inițiatorul și ostenitorul cel mai zelos al înălțării sfântului lăcaș. Iar în ziua de 7 octombrie a aceluiași an, după ce s-au făcut îndătințele rugăciuni către Cel a totputințe Părinte cereșc, s-a așezat, cu mare pompă, piatra de temelie a clădirii, în care s-a pus, pentru conservare cât mai depărtat în viitor și acest act, în prezența augustului Moștenitor al tronului, a mai marilor diregători ai Statului, ierarhi ai Bisericii, comandanți ai Oștilor și fruntași ai Clerului și Poporului, aici mai jos subscriși.

Nr. 2. Cuvântarea festivă a Episcopului Nicolae Ivan la deschiderea ședinței extraordinare a Adunării Eparhiale a Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj, 4 noiembrie 1933⁸.

On[orată] Adunare Eparhială,

Iubiții mei fii sufletești,
Cu sufletul plin de nemărginită bucurie cerească deschid astăzi Adunarea festivă extraordinară a Eparhiei noastre.

Era prea firesc, ca evenimentul istoric al sfințirii Catedralei din Cluj să fie sărbătorit înaintea tuturor de către înșiși reprezentanții clerului și poporului acelei Eparhii, pentru a cărei credință și mântuire le-a fost înălțată.

De aceea am hotărât că cea dintâi datorință a mea este să strâng în jurul meu, la acest praznic al praznicilor îndeosebi pe iubiții mei fii sufletești clerici și mireni, ca împreună să slăvim izbânda cea mare pe care Domnul ne-a dat-o în dragostea sa nesfârșită către noi. Aducându-ne aminte în această clipă de cuvântul psalmistului care zice „că de n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc” inima noastră trebuie să se îndrepteze înainte de toate spre ceriul îndurărilor de unde ne-a venit darul și ajutorul, ca să putem îndeplini cu toții împreună minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri.

Căci nu este oare minune faptul că vedem aievea aici în cetatea îngrădirei, în orașul umirilor și suferințelor noastre seculare, înălțându-se spre cer crucile falnicei catedrale ortodoxe?

Când mă gândesc la atâtea lăcașuri de închinare din trecutul nostru, când îmi aduc aminte că măreața noastră catedrală din Sibiu – unde mi-am lăsat o parte bună din sufletul meu – s-a putut ridica abia după 50 ani de încordări, atunci nu este oare o minune, că Sionul românesc din Cluj s-a înălțat în podoaba lui neîntrecută de granit numai în timpul relativ scurt de un deceniu?

Da, Domnilor, el este o minune, pentru că înfățișează aici în capitala de dincoace de Carpați un simbol sfânt și scump nouă tuturor, simbolul Dumnezeiesc adus Ardealului, prin jertfa patriei mame, în ziua de 15 August 1916.

În amintirea veșnică a acestei zile de slavă, am zidit noi catedrala cu hramul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, ca prin ea să se vestească din veac în veac minunea cea mare a mântuirii neamului românesc.

Cu gândul la acest simbol am încheat din piatră cioplită monumentul credinței noastre, punând la temelie lui iubirea nesfârșită și jertfele neprihănite ale tuturor acelorora, care se simt legați prin toată ființa lor de Biserica strămoșilor noștri adormiți în credința ei mântuitoare. Astfel, datorită înțelegerii, pe care statul a arătat-o către Biserica Neamului, ni s-au dat guvernele ce s-au succedat de la 1920 până azi, fonduri însemnate care au atins suma de 54 milioane, la care s-au adăugat daniile credincioșilor, autorităților, societăților de credit și binefacere în valoare de 13 milioane Lei.

⁸ *Zile memorabile (4, 5 și 6 noiembrie 1933) Sfințirea Catedralei*, pp. 9-12.

¹ Alexandru Moraru, *Catedrala Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului*, Editura Arhidiecezane, Cluj, 1998, pp. 140, 144.

² *Telegraful Român*, Anul LXVII, Nr. 70, Sibiu, 24 iulie 1919, p. 2.

³ Mircea Păcurariu, *Catedrala mitropolitană din Sibiu 1906-2006*, Editura Andreiana, Sibiu, 2006.

Cu o dreaptă și bună chivernisire, a acestor fonduri despre care dăm socoteala cu inima împăcată, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, am izbutit după ani de griji necurmte și osteneți neîncetate să înfăptuim cel mai frumos vis al inimilor noastre, am dat prin aceasta Ardealului dezrobite cel mai strălucit monument național, merit să dovedească tuturor vrednicia și trăinicia stăpânirii românești, pe plaiurile care au fost și vor rămânea de-a pururi ale noastre. Dacă am dat îndeosebi poporului nostru un dumnezeiesc izvor de încredere în chemarea lui pe lume de a domni aici în pace prin Evanghelia Mântuitorului.

De acum va putea lua avânt lucrarea cea mare de înnoire sufletească a credincioșilor noștri din Cluj și Eparhie, căci ușile catedralei vor fi mereu deschise pentru toți cei însetați după apa vie a Domnului nostru Iisus Hristos. Rugile zilnice ce se vor face zilnic la altarul ei, predicile ce se vor rosti fără odihnă din amvonul ei, vor împărăția lumină, încredere și mângâiere miilor de suflete chinuite de tainele vieții și de suferințele existenței pământești. Mulțimea de elevi, de studenți de la toate școlile Clujului, a cărei creștere religioasă ne este așa de scumpă, va avea de azi înainte biserica largă și frumoasă, care să-i cuprindă pe toți în Dumineci și sărbători, încălziți de flacăra curată a Sfințelor Scripturi.

Dar alături de misiunea ei religioasă, catedrala noastră va avea și o mare chemare națională ocrotind și sporind comorile neamului nostru în aceste părți de țară, ca astfel unitatea națională, dinastia și Tronul să aibă în Eparhia Vadului forțe vii și puternice, pe care să se poată răzîma cu încredere în toate împrejurările istoriei noastre. Așa văd eu rolul covârșitor al Catedralei în dezvoltarea poporului nostru. Și gândindu-ne la roadele binecuvântate ce se vor revărsa din zidurile ei sfinte, inima mea se pleacă cu smerenie și recunoștință în fața Providenței, care mi-a dăruit zile și putere, spre a vedea isprăvită cu bine această casă dumnezeiască, pe care Tatăl o a zidit, Fiul o a întărit și Duhul Sfânt o a înmormântat.

Răsplata grijilor și ostenețelor mele o găsesc în această bucurie duhovnicească, care este cea mai mare și mai deplină din toate câte mi-a hărăzit Dumnezeu bunătăților în lunga mea viață de trudă biserică și națională unde aș putea simți mai desăvârșită toată fericirea acestei bucurii, decât aici în adunarea eparhială, în mijlocul vrednicilor reprezentanți ai clerului și poporului, încredințați mie spre păstorie, între cei mai apropiați de mine, cu care împreună am împărțit timp de 12 ani gândurile, greutățile și jertfele numeroase, din care a răsărit biruitoare catedrala sufletelor noastre.

Ca părintele vostru sufletesc adânc mișcat de iubirea curată ce mi-ați arătat și de sprijinul devotat ce mi-ați dat, țin să vă mulțumesc astăzi din toată căldura inimii mele și împărțindu-vă tuturor binecuvântarea mea arhierască mă îndrept către Părintele luminilor rugându-l „Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta și o desăvârșește pe ea”. Amin.

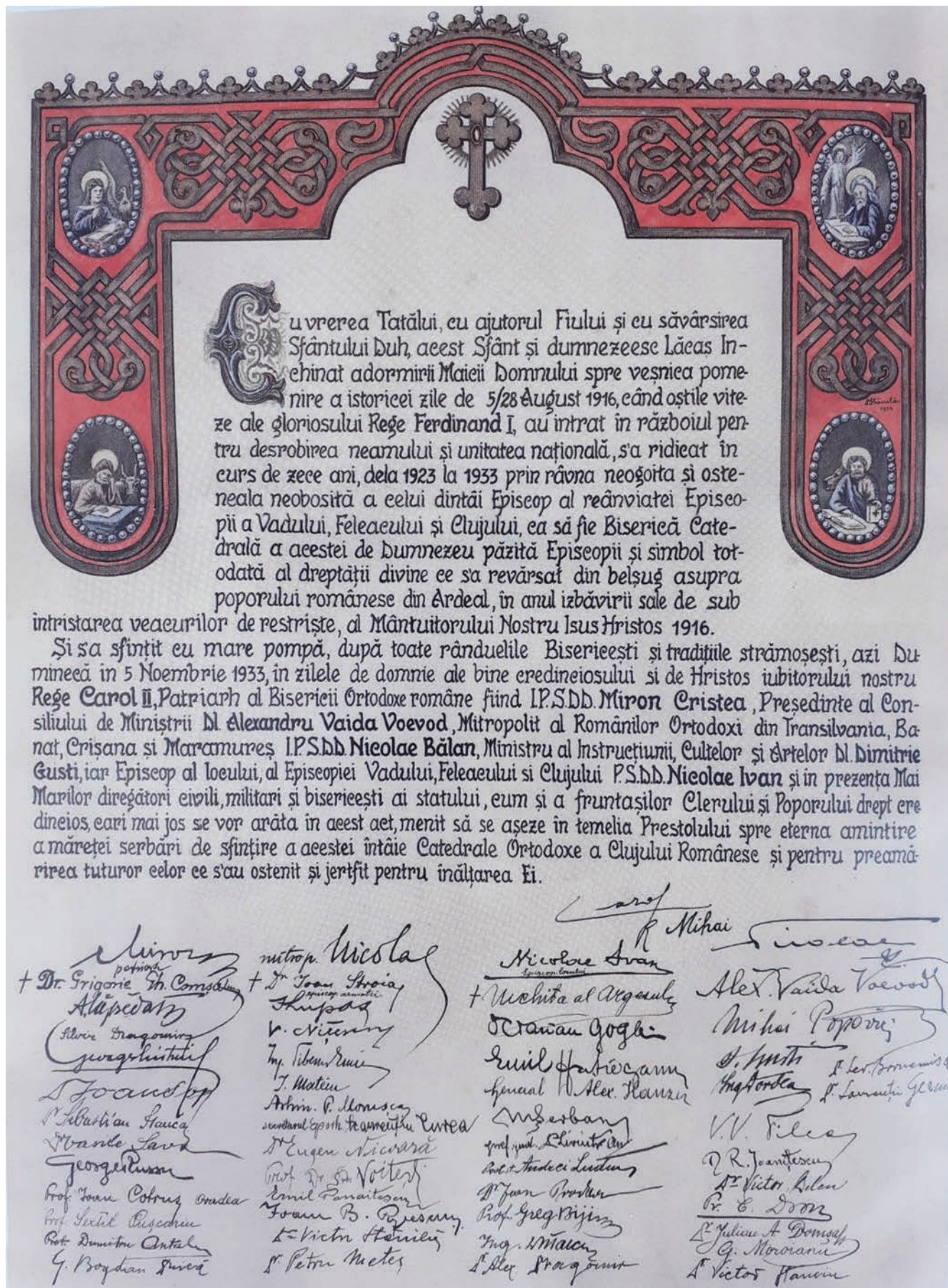
Nr. 3. Hotărârile solemne unanime ale Adunării Eparhiale Extraordinare a Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj, 4 noiembrie 1933⁹.

Adunarea eparhială, întrunită în sesiune extraordinară în preziua sfințirii catedralei, cu inima smerită aduce laudă și închinăciune Tatălui ceresc pentru nesfârșita Sa milostivire spre poporul nostru dreptcredincios, învrednicindu-l să vadă desăvârșită înălțarea sfintei noastre catedrale în cetatea îngrădirilor din trecut, devenită acum cetate a credinței, culturii și libertății neamului românesc.

Adunarea se închină cu evlavie față de memoria neînfricatului atlet al lui Hristos: Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei și întâiul

ctitor al episcopiei Vadului, față de memoria marelui mitropolit Andrei Șaguna, care de acum 70 de ani începuse a lupta și a stăruii pentru reînființarea acestei episcopii în cetatea Clujului, precum și față de memoria gloriosului Rege Ferdinand, care a îmbrățișat de la început cu interes părintesc proiectul catedralei, acordând înaltul său sprijin celor ce au ostenit pentru realizarea lui.

Adunarea eparhială exprimă recunoștință și mulțumită Prea Sfinției Sale episcopului Nicolae Ivan, care timp de 10 ani n-a pregetat a osteni, din straja dimineții până în noapte, pentru strângerea mijloacelor de trebuință, punând totul în mișcare și priveghind neconștient ca cel dintâi Sion al reînviatelor noastre episcopii să se înalțe pe temelii de nebiruită trăinicie pentru propovăduirea Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

intristarea veacurilor de restriște, al Mântuitorului Nostru Iisus Hristos 1916.

Și s-a sfințit cu mare pompă, după toate rânduielile Bisericești și tradițiile strămoșești, azi Duminecă în 5 Noiembrie 1933, în zilele de domnie ale binecredinciosului și de Hristos iubitorului nostru Rege Carol II, Patriarh al Bisericii Ortodoxe române fiind I.P.S.D.D. Miron Cristea, Președinte al Consiliului de Miniștri Dl. Alexandru Vaida Voevod, Mitropolit al Românilor Ortodoxi din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș I.P.S.D.D. Nicolae Bălan, Ministru al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor Dl. Dimitrie Gusti, iar Episcop al locului, al Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului I.P.S.D.D. Nicolae Ivan și în prezența Mai Marilor direcțori civili, militari și bisericești ai statului, eum și a frunțașilor Clerului și Poporului drept credincios, cari mai jos se vor arăta în acest act, merit să se așeze în temelie Prestolului spre eternă amintire a măreței serbări de sfințire a acestei întâie Catedrale Ortodoxe a Clujului Românesc și pentru preamărirea tuturor celor ce s-au ostenit și jertfit pentru înălțarea ei.

Adunarea exprimă recunoștință mai marilor direcțori, guvernelor care s-au perindat la cârma țării, a județului și a municipiului Cluj, în acest timp de 10 ani și care cu creștinească înțelegere au contribuit, în măsura posibilităților cu sume însemnate la accelerarea și terminarea lucrărilor.

Adunarea exprimă recunoștință tuturor celor ce au ostenit cu fapta și cu cuvântul pentru înfăptuirea acestei zidiri, mai întâi inginerului Gh. Cristinel, plăsmuitorul planurilor, apoi Ing. Tiberiu Eremia, Ing. D. Marcu și Ing. Nicolae Dordea, pictorilor Gheorghe Rusu, Anastasie Demian și Catul Bogdan, protopopilor, preoților, membrilor adunării eparhiale și îndeosebi consilierilor eparhiali, care au sprijinit cu munca și sfatul lor pe capul eparhiei, ca să ducă la izbândă strălucită această lucrare închinată lui Dumnezeu și

poporului dreptcredincios.

Adunarea îndrumă Consiliul eparhial să țină mereu la suprafață problema completării lucrărilor rămase în stadiu de provizorat, să continue cu strângerea fondurilor necesare pentru ca la timp potrivit să se poată desăvârși lucrarea în conformitate cu planurile originale.

Cu ziua de mâine, adunarea eparhială predă edificiul Catedralei cu hramul Adormirii Maicii Domnului în grija Preasfinției Sale Episcopului și a Consiliului eparhial, pentru ca să-i deschidă porțile pe seama dreptcredincioșilor creștini, cărora să le fie izvor neseecat de lumină și înviore a credinței străbune, îndeplinindu-și în viața poporului nostru menirea de „stâlp și întărire a adevărului”.

Nr. 4. Hrisovul sfințirii Catedralei Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj, 5 noiembrie 1933¹⁰.

Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, acest sfânt și dumnezeiesc lăcaș închinat Adormirii Maicii Domnului spre veșnică pomenire a istoriceii zile de 15/28 august 1916, când oștile viteze ale gloriosului Rege Ferdinand I, au intrat în războiul pentru dezrobirea neamului și unitatea națională, s-a ridicat, în curs de zece ani, de la 1923 la 1933, prin răvna neogoiță și osteneala neobosită a celui dintâi Episcop al reînviatelor Episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului, ca să fie Biserica Catedrală a acestei de Dumnezeu păzite Episcopii și simbol totodată al dreptății divine ce s-a revărsat din belșug asupra poporului românesc din Ardeal în anul izbăvirii sale de sub

veacurilor de restriște, al Mântuitorului nostru Iisus Hristos 1916. Adunarea exprimă mulțumită Maieștății Sale Regelui Carol II, Prea Fericitului Patriarh Miron și Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae Bălan pentru darurile oferite catedralei, precum și tuturor binefăcătorilor acestei biserici, clerici și mireni, care cu tradiționala dragoste creștinească față de așezămintele legii noastre străbune au contribuit cu darul lor de bunăvoie la înălțarea catedralei.

Adunarea îndrumă Consiliul eparhial a face un pomelnic amănunțit din care să nu lipsească numele niciunui donator, iar Preasfinției Sale Episcopului Nicolae îi adresează rugarea de a binevoi să dispună citirea acestor nume de creștini darnici în fiecare an la serbarea haramului (15 august) și la aniversarea sfințirii catedralei (5 noiembrie).

Adunarea invită Consiliul eparhial să pregătească un istoric al clădirii acestui monument religios-artistic, în care să se eternizeze și numele tuturor binefăcătorilor bisericii.

Adunarea exprimă recunoștință mai marilor direcțori civili, militari și bisericești ai statului, cum și a frunțașilor clerului și poporului dreptcredincios, cari mai jos se vor arăta în acest act, merit să se așeze în temelie prestolului spre eternă amintire a măreței serbări de sfințire a acestei întâie Catedrale Ortodoxe a Clujului românesc și pentru preamărirea tuturor celor ce s-au ostenit și jertfit pentru înălțarea ei.

Și s-a sfințit cu mare pompă, după toate rânduielile bisericești și tradițiile strămoșești, azi Duminecă, în 5 noiembrie 1933, în zilele de domnie ale binecredinciosului și de Hristos iubitorului nostru Rege Carol II, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române fiind I.P.S. D.D. Miron Cristea, Președinte al Consiliului de Miniștri Dl. Alexandru Vaida-Voevod, Mitropolit al românilor ortodocși din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș I.P.S. D.D. Nicolae Bălan, Ministru al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor Dl. Dimitrie Gusti, iar Episcop al locului I.P.S. D.D. Nicolae Ivan, și în prezența mai marilor direcțori civili, militari și bisericești ai statului, cum și a frunțașilor clerului și poporului dreptcredincios, cari mai jos se vor arăta în acest act, merit să se așeze în temelie prestolului spre eternă amintire a măreței serbări de sfințire a acestei întâie Catedrale Ortodoxe a Clujului românesc și pentru preamărirea tuturor celor ce s-au ostenit și jertfit pentru înălțarea ei.

⁹ Ibidem, pp. 20-22.

¹⁰ Ibidem, pp. 28-29.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (iulie 2022)

Se emnalăm apariții editoriale:

- Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci, Pr. conf. univ. dr. Vasile Crețu, *Cercetările profesorilor de Omiletică și Catehetică din Patriarhia Română. Ghid bio-bibliografic*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021.

În 27 iunie 2022, Pr. prof. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan a participat, în calitate de membru al comisiei, la concursul pentru ocuparea postului de conferențiar universitar la disciplina Istoria bisericească universală la Facultatea de Litere, Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Candidat a fost Pr. lect. univ. dr. Daniel Niță-Danielescu.

În perioada 28 iunie - 10 iulie 2022, la Centrul de Cultură Urbană Turnul Croitorilor din Cluj-Napoca a putut fi vizitată expoziția Facultății de Teologie Ortodoxă, specializarea Artă sacră. Coordonator și organizator al manifestării a fost Prof. univ. dr. Marcel Gheorghe Muntean.

Joi, 7 iulie 2022 a avut loc vernisajul. Invitat a fost P. S. conf. univ. dr. Benedict Bistrițeanul.

În perioada 30 iunie - 3 iulie 2022 la Centrul Social-Pastoral „Sfânta Cruce” de la Mănăstirea Caraiman a avut loc cea de a cincea ediție a Conferinței Naționale a doctoranzilor în Teologie Ortodoxe, organizată de Școala Doctorală „Dumitru Stăniloae” a Facultății de Teologie „Justinian Patriarhul” din București. A participat Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea,

În data de 30 iunie 2022, P. S. conf. univ. dr. Benedict Vesa Bistrițeanul a participat, în calitate de membru al comisiei, la concursul pentru ocuparea postului de conferențiar universitar la disciplinele Spiritualitate ortodoxă și Istoria filosofiei Antice și creștine la Departamentul de Studii Românești - Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara. Candidat a fost Lect. univ. dr. Daniel Lemeni.

Vineri, 1 iulie 2022, a avut loc concursul pentru ocuparea postului didactic de lector universitar la disciplinele: *Morală creștină I-II, Fundamentele bioeticii creștine și Bioetica și taina persoanei*. S-a înscris și a promovat examenul Dr. Gabriel-Alexandru Noje. În cadrul concursului, acesta a susținut prelegerea cu titlul: *Criza ecologică: o criză moral-spirituală? Perspective ale teologiei morale asupra fenomenului degradării mediului înconjurător*.

Comisia de evaluare a fost formată din: Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, decanul facultății (președinte), P. S. conf. univ. dr. Benedict Vesa Bistrițeanul, Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, Conf. univ. dr. Nicolae Turcan și Pr. lect. univ. dr. Paul Siladi.

În perioada 1-2 iulie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale „Isidor Todoran” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca au participat la întrunirea anuală a Academiei Europene de Științe și Arte din Salzburg, Austria, în calitate de membri activi ai acestei prestigioase instituții, în cadrul secțiunii „Religiile lumii”.

Luni, 4 iulie 2022, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a participat, în calitate de membru al comisiei, la concursul pentru ocuparea postului de profesor universitar la disciplinele Omiletică și Catehetică la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sf. Ierarh Andrei Șaguna” a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Candidat a fost Pr. conf. univ. dr. Constantin-Valer Necula.

Între 4 și 8 iulie 2022 a avut loc Școala de Vară cu tematică patristică organizată de Centrul de Studii Patristice și Literatură Creștină Antică. A participat Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru.

În perioada 4-14 iulie 2022 s-au desfășurat, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, în conformitate cu Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical, aprobată de Sfântul Sinod, Cursurile pastorale și de îndrumare misionară a clerului, seria 107: definitivativ și gradul II.

În deschidere a fost săvârșită, în prezența cadrelor didactice ale facultății, a reprezentanților centrului eparhial și a preoților cursanți, în capela Facultății cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului Teologic Nicolae Ivan slujba de Te Deum. PS. conf. univ. dr. Benedict Bistrițeanul a adresat celor prezenți binecuvântarea ÎPS Sale Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei, precum și un cuvânt duhovnicesc.

Au participat la aceste activități de formare continuă peste 50 de clerici din eparhiile Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, dar și din Episcopia Spaniei și Portugaliei.

Prelegerile și seminariile au fost susținute de cadrele didactice ale facultății, urmând tematica stabilită de Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Programul liturgic a cuprins Sfânta Liturghie și Vecernia săvârșite zilnic, la începutul și sfârșitul programului, în capela instituției.

Vineri, 15 iulie 2022, au avut loc examenele de finalizare: scris pentru gradul II, scris și oral pentru definitivativ.

Colocviul pentru admiterea la gradul I va avea loc în prima parte a lunii septembrie.

Duminică, 10 iulie 2022, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a oficiat Sf. Liturghie în sobor la Parohia Vultureni, cu prilejul aducerii Sfintei Icoane de la Muntele Athos și a rostit cuvântul de învățătură.

Luni, 11 iulie 2022, a avut loc festivitatea de absolvire a promoției 2022.

În Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă, din Campusul Universitar „Nicolae Ivan”, în prezența absolvenților studii universitare de la nivel licență și master, PS Conf. univ. dr. Benedict Bistrițeanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a săvârșit Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți profesori și diaconi și a rostit un cuvânt de învățătură, cu tema: *Teologia, un proces în etape*. Răspunsurile liturgice au fost date de studenții absolvenți de la specializarea Teologie Pastorală, dirijați de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu. La finalul slujbei, în calitate de gazdă, Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru, prodecanul facultății, a felicitat studenții și a mulțumit ierarhului pentru prezență și pentru purtarea de grijă față de instituția de învățământ.

Apoi în sala „Auditorium Maximum” a Universității „Babeș-Bolyai”, a avut loc festivitatea de absolvire. În cadrul ceremoniei au luat cuvântul și au transmis mesaje de felicitare: ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, P. S. Părinte Benedict Bistrițeanul, decanul facultății, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, precum și îndrumătorul de an al promoției 2022, Pr. lect. univ. dr. Paul Siladi, care a susținut cursul festiv. A rostit un discurs și șeful de promoție, Cătălin Bogdan Țermure, de la specializarea Teologie pastorală.

În zilele de 11-12 iulie 2022 a avut loc a X-a ediție a Școlii Internaționale de Vară a Doctoranzilor Teologi, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia. Au susținut comunicări:

- Pr. Cătălin Nichiforeasa: *Viața morală a preotului, vector determinant în activitatea pastorală*,

- Mirel Gălușcă: *Cucerirea Canaanului - un act de justiție divină*.

Miercuri, 20 iulie 2022, în ziua în care Biserica noastră face pomenirea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, Mănăstirea Toplița din Episcopia

Covasnei și Harghitei și-a prăznuit hramul. Sf. Liturghie a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Naum Mitropolit de Ruse (Bulgaria), Preasfințitul Părinte Visarion, Episcopul Tulcii, Preasfințitul Părinte Nestor, Episcopul Devei și Hunedoarei și Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei. Răspunsurile au fost date de corul de cameră „Psalmodia Transylvanica”, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

În perioada 11-27 iulie 2022 s-a desfășurat examenul de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă, nivel licență și master.

Între 11 și 15 iulie a avut loc înscrierea candidaților, în ziua de 18 iulie proba de aptitudini muzicale și interviul vocațional (Teologie Ortodoxă Pastorală), în ziua de 19 iulie proba scrisă la Teologie Fundamentală și Dogmatică, cu fundamentare biblică (Teologie Ortodoxă Pastorală), examenul oral din Învățătura de credință ortodoxă (Teologie Ortodoxă Didactică, Teologie Ortodoxă Asistență Socială), proba practică de Desen și culoare (Artă Sacră).

Pentru admiterea la studiile de master, la fiecare dintre cele șase programe de studii (Artă Sacră - Conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică - Morală, etică și deontologie, Consiliere pastorală și asistență psihosocială și Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam), Doctrină, hermeneutică și istorie bisericească și Pastorație și viață liturgică evaluarea candidaților s-a făcut pe baza unui proiect de cercetare.

Pentru a doua sesiune de admitere, din perioada 15-22 septembrie 2022 sunt, de asemenea, scoase la concurs locuri la toate specializările, nivel licență și master.

Tot în luna septembrie se va desfășura examenul de admitere la Școala doctorală de Teologie Ortodoxă „Isidor Todoran” din cadrul Facultății. Informații detaliate despre aceste examene pot fi obținute accesând pagina de internet a Facultății: ot.ubbcluj.ro.

Vineri, 29 iulie 2022 (ziua în care s-au împlinit 110 ani de la nașterea marelui om de cultură, eseist, critic literar Monahul Nicolae Delarohia), la Catedrala „Sf. Treime” din Baia Mare a avut loc, în cadrul Simpozionului: *Actualitatea unui model cultural și spiritual N. Steinhardt*, lansarea *Integralei N. Steinhardt* (22 volume), organizată de Mănăstirea „Sf. Ana” Rohia, Fundația N. Steinhardt și Editura Polirom. A participat Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie care a susținut o prelegere.

Duminică, 31 iulie 2022, Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, realizatorul emisiunii *Ortodoxia - Fântâna Vieții*, la Radio Renașterea l-a avut invitat pe Părintele Drd. Haralambie Țanef - duhovnicul Mănăstirii Catrinari din județul Suceava.

În săptămânalul Lumina de Duminică, nr. 30 (861), an XVIII (2022), din 31 iulie, a fost publicat articolul Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia intitulat: *Credința în Dumnezeu și intelectualitatea*.

Sub egida Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” au fost susținute public în luna iulie următoarele teze de doctorat în Teologie:

- 7 iulie 2022: pr. BURAN Petru-Nicolae, *Părintele Daniil Sandu Tudor și Mișcarea Rugului Aprins*, la specializarea Teologie morală și spiritualitate ortodoxă, alcătuită sub îndrumarea ÎPS Prof. univ. dr. Ioan (Andrei) Andreicuț,

- 12 iulie 2022: arhid. MIRCEA Laurean, *Strategii, metode și mijloace pentru realizarea persuasiunii în predică*, la specializarea Omiletică și Catehetică, alcătuită sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon.

- 12 iulie 2022: pr. CHIRA Ionuț, *Preotul Ioan Bunea predicator, catehet și pedagog model*, la specializarea Omiletică și Catehetică, alcătuită sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon.

Dr. Dacian But-Căpușan

† **BENEDICT BISTRITĂNEANU**
EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI
VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Iulie 2022

1 iulie: La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca participă, în calitate de membru în comisia de evaluare, la concursul de ocupare a postului vacant de lector, disciplina Morala Creștină și bioetică. Candidatul Dr. Gabriel Noje prezintă tema „Criza ecologică: o criză moral-spirituală? Perspective ale teologiei morale asupra fenomenului degradării mediului înconjurător”. La finalul examenului, rostește un cuvânt de felicitare.

Asistă la depunerea jurământului de către absolvenții, nivel licență și master, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de felicitare.

2 iulie: De sărbătoarea Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Vad din Protopopiatul Dej, cu ocazia hramului. Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopop de Gherla.

3 iulie: În Duminica a III-a după Rusalii, săvârșește Sfânta Liturghie în Parohia Colibița din Protopopiatul Bistrița. Rostește predica zilei cu titlul: „Stresul și grija lui Dumnezeu”. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, îl hirotesește iconom pe Pr. Ioan Hăbălău, parohul comunității. Oferă Ordinul Episcop Nicolae Ivan pentru mireni domnului Vasile Laba, Primarul Comunei Bistrița Bârgăului; Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin, domnului Marcel Moroșan; Ordinul Mihai Vodă pentru mireni, domnilor Rareș Vrâncian și Ioan Vrâncian, binefăcători. De asemenea, acordă diplome de aleasă cinstire Consiliului Parohial și Comitetului Parohial. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Vidican, Protopop de Bistrița.

4 iulie: În Paraclisul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la slujba de Te Deum oficiată cu ocazia deschiderii cursurilor pentru obținerea gradelor profesionale în preoție. În continuare, susține cursul cu tema „Incursiuni filocalice cu nuanțe pastorale”.

5 iulie: În Aula Magna „Teocist Patriarhal” a Palatului Patriarhal din București, participă la slujba de Te Deum și la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prezidată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

6 iulie: Program de audiențe la birou.

7 iulie: La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj, participă la susținerea tezei de doctorat a părintelui Petru Buran, cu titlul „Părintele Daniil Sandu Tudor și Mișcarea Rugului Aprins”.

În Biserica Parohiei Turda Poiana, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Alexandru Tușa. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Examinează studenții din anul III la disciplina Spiritualitate Ortodoxă I - restante.

8 iulie: Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

Program de audiențe la birou.

9 iulie: Liturghisește și predică în Parohia Jucu de Jos din Protopopiatul Cluj I. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, oferă Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin preotului Vasile Marius Abrudan, parohul comunității și diplome de aleasă cinstire. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

Face o vizită la Centrul de îngrijiri paliative Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Chiorean, directorul instituției.

În Parohia Baba, Episcopia Maramureșului, săvârșește slujba cununiei pentru tinerii Mihai și Andreea Mihiș.

10 iulie: În Duminica a IV-a după Rusalii, săvârșește Sfânta Liturghie în Parohia Visuia din Protopopiatul Beclean. Binecuvintează noua casă parohială. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, ridică la rangul de sachelar pe Pr. Călin Pop, parohul comunității, și pe Pr. Grigore Mureșan, fostul paroh. Oferă Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin domnului Petre Bologa; Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni, domnului Teodor Baciu și diplome de aleasă cinstire. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Rus, Protopop de Turda.

Face o vizită pastorală în Parohia Sânmihaiu de Câmpie, Protopopiatul Beclean.

11 iulie: Slujește Sfânta Liturghie la Paraclisul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, cu ocazia festivității de absolvire a promoției 2022, nivel licență și master. Rostește un cuvânt de învățătură.

Alături de Înaltpreafințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la festivitatea de absolvire a promoției 2022, nivel licență și master, din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, în sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai. Rostește un cuvânt de felicitare.

12 iulie: Liturghisește și predică la Mănăstirea Sfânta Elisabeta din Municipiul Cluj-Napoca, cu ocazia cinstirii icoanei „Prodromița”.

În Biserica Adormirea Maicii Domnului din Dej, la finalul Sfinții Liturghii, rostește un cuvânt de folos duhovnicesc în cinstea icoanei „Prodromița”, a cărei copie se află în această biserică.

În Parohia Muncel din Protopopiatul Dej, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Ioan Efreim Chindriș, fiul familiei preotului paroh Ioan Chindriș. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, Protopop de Dej.

La Centrul de asistență pentru vârstnici Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Iulian din localitatea clujeană Popești, săvârșește slujba Vecerniei și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

13 iulie: Program de audiențe la birou.

Preafințitul Părinte Benedict Bistrițeanu, înconjurat de participanți la Sfânta Liturghie săvârșită în Parohia Hălmășău, Protopopiatul Beclean, 23 iulie 2022.

14 iulie: Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Cormaia din Protopopiatul Năsăud.

15 iulie: Asistă la Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Cormaia.

16 iulie: Slujește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Ceanu Mic din Protopopiatul Turda.

Binecuvintează noul iconostas cu care a fost împodobit locașul de cult. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, oferă Ordinul Mihai-Vodă pentru clerici PC Pr. Ioan Puiu; Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni, domnului Augustin Petean, donatorul iconostasului, și Ordinul Mihai-Vodă pentru mireni, doamnei Daniela Elena Mănilă, Primarul Comunei Tureni. Totodată, acordă diplome de aleasă cinstire binefăcătorilor din parohie.

17 iulie: În Duminica a V-a după Rusalii liturghisește, în sobor de preoți și diaconi, la Catedrala Mitropolitană. Rostește predica intitulată: „Diavolul și frustrarea”.

Seara, slujește Paraclisul Maicii Domnului în biserica din complexul studențesc Hașdeu.

18 iulie

Participă la colochiul de admitere la Facultatea de Teologie.

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Florești și, în cimitir, săvârșește slujba parastasului pentru adormitul întru Domnul, Ionel Zanfirache.

19 iulie: Participă, în calitate de membru în comisie, la susținerea celui de-al treilea referat de către PCuv. Drd. Paisie (Horațiu) Borza la Școala Doctorală de Comunicare, Relații publice și Publicitate, din cadrul Universității Babeș-Bolyai, cu tema „Procesul de co-creare a valorii în turismul religios”.

La Mănăstirea Parva, participă la prima întâlnire din cadrul Cursului de formare „Formator pentru formatori” pentru clericii responsabili cu activitățile de tineret în cadrul eparhiei, susținut de formatorii Bianca Elena Matei, director executiv al Institutului „Orthopraxis”, formator internațional, psihotraumatolog, consilier în adicții și asistent social, și Dana Matthews Bates, doctor în Teologie, președintele Institutului „Orthopraxis” și fondator al Fundației „Noi Orizonturi”.

20 iulie: De Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul săvârșește Sfânta Liturghie cu ocazia hramului la Mănăstirea Băișoara. Rostește un cuvânt de învățătură intitulat „Experiența puterii și experiența slăbiciunii. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Rus, Protopop de Turda.

21 iulie: Săvârșește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Cuvioși Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

Face o vizită la Centrul de îngrijiri paliative Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca.

22 iulie: Participă la ceremonialul ocazionat de depunerea jurământului militar de către o nouă generație de elevi la Școala de Agenți de Poliție „Septimiu Mureșan” din Cluj-Napoca.

Înregistrează un interviu pe tema îngrijirilor paliative și a Centrului Paliativ Sfântul Nectarie pentru ziarul *Făclia*.

Program de audiențe la birou.

23 iulie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica Parohiei Hălmășău (Protopopiatul Beclean), cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la sfințirea acesteia. Rostește

un cuvânt de învățătură. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, ridică la rangul de sachelar pe Pr. Ioan Bogdan Pența, parohul comunității și oferă Ordinul Mihai-Vodă pentru mireni domnului Sorin Hognogi, Primarul Comunei Spermezeu; Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni, Consiliului Local al comunei Spermezeu și domnului Grigore Pop, prim epitrop; Sfânta Scriptură însoțită de Gramata Mitropolitană, domnilor Sebastian Nicușor Gherghel și Alexandru Clapa, paraclisieri. De asemenea, acordă și diplome de aleasă cinstire ostenitorilor și binefăcătorilor din parohie. Este însoțit de PC Pr. Vicar Eparhial Dumitru Boca, de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopop de Cluj II și de PC Pr. Cristian Dragoș, Protopop de Beclean.

24 iulie: În Duminica a VI-a după Rusalii săvârșește Sfânta Liturghie în Parohia Mărgău (Protopopiatul Huedin) și rostește un cuvânt de învățătură

intitulat: „Avem nevoie de iertare”. Binecuvintează lucrările de renovare executate la biserica parohială. Oficiază Sfeștania la casa parohială și rostește rugăciunea de binecuvântare a monumentul eroilor. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, oferă Ordinul Episcop Nicolae Ivan pentru clerici PC Pr. Pavel Condrea, parohul comunității; Ordinul Episcop Nicolae Ivan pentru mireni, domnului Mircea Sorin Suci, Primarul Comunei Mărgău; Ordinul Mihai-Vodă, doamnei Angela Mărcine; Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni, domnului epitrop Radu Capota și diplome de aleasă cinstire. Este însoțit de PC Pr. Dan Lupuțan, Protopop de Huedin.

31 iulie: În Duminica a VII-a după Rusalii săvârșește Sfânta Liturghie și rostește predica în Parohia Sigmir din Protopopiatul Bistrița. Binecuvintează lucrările ce s-au făcut la casa parohială din localitate. Din încredințarea Înaltpreafințitului Părinte Mitropolit Andrei, ridică la rangul de iconom stavrofor pe Pr. Ioan Daniel Dascălu, parohul comunității; oferă Ordinul Episcop Nicolae Ivan pentru clerici Preotului pensionar Simion Rad, fost paroh; Ordinul Mihai-Vodă, domnului Ioan Turc, Primarul Municipiului Bistrița; Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin, domnilor Gavrilă Gavriș și Vasile Moldovan; Ordinul Sfinții Martiri Năsăudeni, domnilor Marius Petrina și Pavel Burduhos. De asemenea, acordă diplome de aleasă cinstire ostenitorilor și binefăcătorilor sfântului locaș. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Vidican, Protopop de Bistrița.

În Parohia Prundu Bărgăului I oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru prunca Xenia Rus. Rostește un cuvânt ocazional.

A consemnat Arhid. Sergiu Iustin Pop, secretar de cabinet

† ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Iulie 2022

1 iulie: Face o vizită la vestita Abație Benedictină de la Melk, Austria.

În Sala „Carabinierii” a Primăriei orașului Salzburg, Austria, participă la recepția oferită în onoarea membrilor Academiei Europene de Științe și Arte. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

2 iulie: Vizitează vestita biserică din Mondsee, Austria, în care s-a filmat o parte din acțiunea filmului „Sunetul Muzicii”.

În aula mare a Universității din Salzburg, participă la ședința festivă anuală a membrilor Academiei Europene de Științe și Arte. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

3 iulie: Pe altarul de vară din incinta Bisericii „Sfântul Ierarh Nicolae” din Offenbach am Main, Germania, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Ștefan Anghel, distincția „Crucea Arhiepiscopală”.

Vizitează Mănăstirea Catholică „Sfântul Marcellinus și Sfântul Petru” din Seligenstadt. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

4 iulie: Sub conducerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală din București, participă la ședința de lucru a Sinodului Permanent al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în vederea stabilirii candidaților eligibili pentru scaunul vacant de Episcop al Daciei Felix.

Participă la slujba de binecuvântare a lucrărilor de amenajare a Cofetăriei „Axios” și a Salonului „Pelerinul” de la Casa de oaspeți „Sfântul Apostol Andrei” a Patriarhiei Române.

5 iulie: În Aula „Teotist Patriarhul” din Palatul Patriarhal din București, sub protia Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

6 iulie: Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

Inspectează stadiul lucrărilor de reamenajare a curții Centrului Eparhial.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Domnului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

7 iulie: În capela mortuară a Parohiei „Sfântul Apostol Andrei și Sfântul și Dreptul Lazăr” din Reghin, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Ioan Grama. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Face o vizită în parohia Mociu I, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Andrei Budălăcean), în vederea construirii unei noi case parohiale.

Oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noii case a Parohiei Gilău I. rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Ștefan-Sebastian Popa. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

8 iulie: La Facultatea de Teologie, predă cursul de Spiritualitatea Ortodoxă, preoților participanți la cursurile de promovare a gradelor profesionale.

În sala de festivități a Hotelului „Victoria” din Cluj-Napoca, participă la festivitatea de absolvire a promoției 2022 de la Școala post-liceală de Asistenți Medicali „Christiana”. Rostește o rugăciune de mulțumire și un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Liciniu Câmpăan, consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

9 iulie: În biserica din Mănăstireni, protopopiatul Huedin, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește într-un iconom pe părintele paroh Ionuț Sdrăbău. Hirotesește într-un iconom stavrofor pe părintele pensionar Gheorghe Leș. Conferă domnului Mircea Abrudean, secretarul general adjunct în Guvernul României, domnului Alin Păunel Tișe, Președintele Consiliului Județean Cluj, domnului Cornel Buda, doamnei Angela Goia și domnului Iancu Cornel, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului primar Ioan Condor, iar domnului Agenor Gicu Gânscă, îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului David Poli.

În Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Prundu Bârgăului, oficiază slujba de Te-Deum cu prilejul pensionării părintelui Vasile Turc și a instalării noului preot, Constantin Dumitru Ciupa, în demnitatea de paroh al parohiei Prundu Bârgăului II. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Îi acordă părintelui Vasile Turc distincția „Crucea Transilvană”. Conferă doamnei preotese Florentina Maria Turc, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Ioniță Mate îi conferă Ordinul „Mihai Vodă”.

ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, oficiind Dumnezeiasca Liturghie cu prilejul slujbei de sfințire a noii biserici din Cormaia, Protopopiatul Năsăud, 10 iulie, 2022.

Face o vizită la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Cormaia, protopopiatul Năsăud. Se întâlnește cu obștea și rostește un cuvânt duhovnicesc.

10 iulie: Oficiază slujba de sfințire a noii biserici din Cormaia, protopopiatul Năsăud. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe scena special amenajată în proximitatea bisericii din Cormaia, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Vasile Petre Zinveliu și pe fostul paroh Florin Moldovan, cel ce a ridicat biserica din temelie. Acordă distincția „Crucea Transilvană” doamnei Paraschiva-Nina Siminic, principalul ctitor. Conferă domnului Cătălin Bota, primarul orașului Sângeorz-Băi, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă domnului deputat Vasile Daniel Suci și domnului Traian Ogăgău fost primar, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Domnului Roland Venig, fost primar, îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” îl conferă domnului Traian Gabor.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Îi premiază pe cei 12 absolvenți de liceu din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului care au obținut media 10 la

examenul de bacalaureat, în sesiunea din 2022. Rostește un cuvânt de felicitare.

11 iulie: În Biroul Mitropolitan acordă binecuvântări tinerilor dornici de a se înscrie la examenul de admitere la cursurile de licență și master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, participă la festivitatea de absolvire a promoției 2022 de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul instituției.

12 iulie (Sfântul Cuvios Paisie Aghioritul): Cu prilejul hrămului, pe altarul de vară al Mănăstirii „Pantocrator” din Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă doamnei deputat Diana Morar și domnului Miron Petru, Ordinul „Mihai Vodă”, iar domnului Nicolae Mureșan îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar de tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I.

13 iulie: Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca și inspectează stadiul lucrărilor de reamenajare a curții interioare a Centrului Eparhial. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

14 iulie: Oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noii Capele Mortuare din Coșbuc, protopopiatul Năsăud. Conferă părintelui paroh, Pr. Iuliu Morariu, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Acordă domnului primar Ioan Pavelea, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă domnului Nicolae Runcan Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru laici, iar Ordinul „Mihai Vodă” îl conferă domnului Pavel Sângeorzan. Conferă domnului Artene Cifor Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, iar domnului Dorel Sima îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

15 iulie: În Cimitirul Eparhial „Sfântul Lazăr” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Marian Munteanu. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Face o vizită pe șantierul noii capele mortuare din incinta Cimitirului „Sfântul Lazăr”. Este însoțit de PCuv. Arhim. Samuel Cristea, du-

hovnicul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca.

16 iulie: În biserica din Geaca, protopopiatul Gherla, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Irina, fiica părintelui paroh Horea Baciu. Rostește un cuvânt de învățătură.

În localitatea Nușeni, protopopiatul Beclean (paroh: Pr. Dacian Antal), oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noului Dispensar Medical, amenajat de primăria comunei în clădirea Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

17 iulie: Oficiază slujba de resfințire a bisericii din Chinteni, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în curtea bisericii din Chinteni, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Pr. Simion Abraham, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă, din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, doamnei primar Magdalena-Lucia Suci, Ordinul „Crucea Maria Brâncoveanu”. Acordă domnului colonel (r) Valentin Suci, distincția „Crucea Transilvană” pentru mireni. Conferă domnului ministru Victor Opaschi de la Secretariatul de Stat pentru Culte, domnului Ioan

Mureșan, domnului Leone Ferent și domnului Cristian Cazan, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, iar Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” îl conferă domnului consilier Andrei Ungar din cadrul Secretariatului de Stat pentru Culte, familiei Liviu și Teodora Mariana Sasu, familiei Nelu și Monica Suciu, domnului colonel (r) Florian Dumitrescu și familiei Augustin și Mariana Nădășan. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” doamnei plutonier adjunct (r) Oana Negru și familiei Valer și Aurelia Corujan, iar domnului Valentin Matei și familiei Ioan și Nelica Fabian le conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

18 iulie: În biserica Mănăstirii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Dobric, protopopiatul Beclean, oficiază Sfânta Liturghie cu prilejul întâlnirii cu preoții pensionari din Eparhia Clujului. Rostește un cuvânt de învățătură.

În sala de ședințe a Mănăstirii Dobric, prezidează întâlnirea de suflet cu preoții pensionari din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

19 iulie: La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, îi binecuvintează pe candidații participanți la proba scrisă a examenului de admitere.

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, în calitate de membru al comisiei, participă la momentul susținerii în catedră a Tezei de Doctorat de către PCuv. Arhim. Iov Cris-tea de la Mănăstirea Churchi, din Republica Moldova.

Face o vizită în localitatea Var, județul Sălaj, satul de obârșie al Ieromonahului Grigorie Foltș, duhovnicul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia.

20 Iulie (Sfântul Pro-
oc Ilie Tesviteanul): Cu
prilejul hramului, pe al-
tarul de vară al mănăsti-
rii de la Nușeni, protopo-
piatul Beclean, slujește
Sfânta Liturghie și ros-
tește cuvântul de învăța-
tură. Conferă domnului
director Florin Urte, Or-
dinul „Episcop Nicolae
Ivan”, iar Ordinul „Sfin-
ții Martiri și Mărturisitori
Năsăudeni” îl conferă
domnului Vasile Scurtu
și domnului Petru Miron.
Este însoțit de domnul
Darius Echim, correspon-
dentul TV Trinitas în Ar-
hiepiscopia Vadului, Fe-
leacului și Clujului.

21 iulie: La împlinirea
a 5 ani de la mutarea la
Domnul a academicianu-
lui Horia Colan, în Cate-
drala Mitropolitană, ofi-
ciază slujba Parastasului.
Rostește un cuvânt evo-
cator.

La împlinirea unui an de la mutarea la Domnul a isto-ricului Vasile Lechințan, participă la momentul evocator organizat cu acest prilej în localitatea Silivașu de Câmpie, protopopiatul Bistrița (paroh: Pr. Vasile Pinte). În biserica din localitate, săvârșește slujba Parastasului și rostește un cuvânt duhovnicesc. La Căminul Cultural din localitate, participă la deschiderea colocviului organizat cu acest prilej. Rostește un cuvânt evocator.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

22 Iulie (Sfânta Maria Magdalena): Pe altarul de vară al mănăstirii de la Oarța de Sus, împreună cu PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc. Hirotesește întru duhovnic pe PCuv. Ierom. Nicolae Bădescu, viețuitor al mănăstirii. Hirotesește întru iconom stavrofor pe PC Pr. Radu-Mircea Bugnariu de la Parohia „Sfântul Mucenic și Arhidiacon Ștefan” din cartierul clujean Între Lacuri.

În cimitirul din satul natal, Oarța de Sus, se reculege, preț de câteva clipe, la mormintele părinților și bunicii.

23 iulie: Pe o scenă special amenajată în proximitatea bisericii din Piatra, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom pe părintele paroh Ioan Grigore Vălean. Conferă domnului Grigore Bradea, primarul comunei Chiuza, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Conferă domnului Ionel Măierean Ordinul „Mihai Vodă”, iar Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” îl conferă domnului Marius Morar.

Săvârșește slujba de binecuvântare a amplelor lucrări realizate la casa parohială din Piatra. Rostește un cuvânt de felicitare.

În biserica din Căianul Mic, protopopiatul Beclean (paroh: Pr. Alexandru Gherghel), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Ovidiu Cosmin și Ionela Alexandra Popa. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernia, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

24 iulie: Săvârșește slujba de sfințire a Bisericii „Sfântul Mucenic și Arhidiacon Ștefan” din cartierul clujean Între Lacuri. Rostește un cuvânt de felicitare.

În pridvorul Bisericii „Sfântul Ștefan” din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, PC Pr. Radu-Mircea Bugnariu, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă părintelui slujitor Cosmin Vasile Trif, secretarul șef al Facultății de Teologie, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici. Conferă doamnelor Doina Munteanu și Daniela Ene, Ordinul „Mihai Vodă”, iar domnilor Daniel Florea și Florin Florea, Ordinul

26 iulie: În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Bistrița (paroh: Pr. Arghir Vlașin), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot David Pașca, fost paroh în localitatea Sântu, județul Mureș. Rostește un cuvânt de mângâiere.

27 Iulie (Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Dâncu, protopopiatul Huedin, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Arhid. Dan Grigore Văscu, directorul postului de radio „Renașterea”.

28 iulie: În sala principală a Muzeului Mitropoliei de la demisolul Catedralei din Cluj-Napoca, înregistrează o emisiune dedicată Postului Adormirii Maicii Domnului pentru Trinitas TV.

Face o vizită în Protopopiatul Turda. Se oprește la sediul protopopiatului în vederea rezolvării unor probleme administrative. Vizitează șantierul de înlocuire a tablei de pe acoperișul Bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Turda (parohi: Prot. Alexandru Rus și Pr. Grigore Marchiș) și șantierul de construcție al bisericii din cartierul Hărcana al municipiului Turda (paroh: Pr. Sebastian-Liviu Popa). Face o vizită la Mănăstirea „Mihai Vodă” de la Turda. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

29 iulie: În Piața „Mihai Viteazul” din Cluj-Napoca, cu prilejul Zilei Imnului Național, participă la ceremonialul militar și cultural organizat cu acest prilej. Oficiază o scurtă slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial prezidează ședința de lucru a comisiei ce se ocupă cu pregătirea bisericii vechi de zid a Mănăstirii Nicula pentru translație.

În Catedrala Mitropo-
litană, asistă la Vecernia,
slujește Acatistul Bunei
Vestiri și rostește un cu-
vânt de învățătură.

30 iulie: Pe altarul
de vară din curtea bi-
sericii din Huta, protopo-
piatul Dej (paroh: Pr.
Cosmin Boga), în me-
moria vrednicului de
pomenire Episcop Gu-
rie Georgiu, originar
din acest sat, împreună
cu PS Părinte Andrei,
Episcopul Covasnei și
Harghitei, PS Părinte
Nicodim, Episcopul
Severinului și Strehaiei,
PS Părinte Nestor, Epi-
scopul Deve și Hune-
doarei și PS Părinte
Emilian Crișanul, Epi-
scop Vicar al Arhiepiscopiei
Aradului, slujește
Sfânta Liturghie și
rostește cuvântul de
învățătură. Împreună
cu ierarhii prezenți ofi-
ciază slujba Parastasu-
lui pentru Episcopul
Gurie. Rostește un cu-

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, oficiind Dumnezeiasca Liturghie cu prilejul slujbei de resfințire a bisericii din Chinteni, Protopopiatul Cluj I, 17 iulie, 2022.

„Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni. Conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” doamnei Aurica Tușa și doamnei Adolfin Handra.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

25 iulie: În biserica din Rugășești, protopopiatul Dej (paroh: Pr. Rafael Sebastian Criste), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot Ioan Vaida, fost paroh. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Face o vizită la sediul protopopiatului Dej, în vederea rezolvării unor probleme administrative.

În biserica din Bociu, protopopiatul Huedin, cu prilejul împlinirii a 10 ani de la sfințirea bisericii, prima căreia i-a așezat și piatra de temelie în calitate de întâistătător al Eparhiei Clujului, oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă părintelui paroh, Horea Șaitiș, Ordinul „Mihai Vodă”.

Se reculege, preț de câteva clipe, la mormântul părintelui Daniel Adrian Măcriș, din curtea bisericii din Bociu. Rostește o rugăciune pentru iertarea sufletului său.

vânt evocator.

Face o vizită la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Cormaia, protopopiatul Năsăud. Asistă la slujba Vecerniei și rostește un cuvânt de învățătură.

31 iulie: Săvârșește slujba de sfințire a bisericii din localitatea Șanț, protopopiatul Năsăud. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în curtea bisericii din Șanț, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Vasile Ureche. Acordă fostului paroh, Pr. Ioan Grapini, distincția „Crucea Arhiepiscopală”. Conferă Ordinul „Mihai Vodă”, domnului primar Marian Forogău și domnului Cornel Moisil. Conferă domnului Grigore Olariu, domnului George Căilean și domnului Jelu Nechita, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, iar domnului Doru Ciocan îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Adormirea Maicii Domnului*

† Ierotheos, Mitropolit al Nafpaktosului

reasfânta Născătoare de Dumnezeu a fost pe deplin om, moștenind moartea, stricăciunea și pătimirea, ca toți oamenii născuți din strămoșul Adam, însă a fost tămăduită de acest așa-numit păcat strămoșesc în ziua Bunei Vestiri, când a primit pe Duhul Sfânt, Care a curățit-o și prin lucrarea Căruia a zămislit în pântec pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu.

Cu toate că a devenit Maica lui Hristos și I-a dat Acestuia trup spre a Se face om, totuși era supusă morții. Astfel, a venit clipa ca și ea să moară ca om, adică sufletul ei să se despartă de trup.

Biserica sărbătorește acest eveniment la praznicul Adormirii Maicii Domnului. Moartea este numită „adormire”, ba chiar „slăvită adormire”, și totodată „mutare la ceruri”.

Evoluția istorică a praznicului

Praznicul Adormirii Maicii Domnului este ultimul praznic al Născătoarei de Dumnezeu, este încununarea slavei sale și rodul învățurii Bisericii despre ea. Sfântul Epifanie al Ciprului spune în chip grăitor: „Purtarea ei în pântec a fost minunată, nașterea a fost mai presus de fire și lumii mântuitoare, iar adormirea a fost slăvită, cu adevărat sfântă și prealăudată”¹.

Cercetând evoluția istorică a praznicului cu privire la data sărbătoririi lui și la conținutul său teologic, pot fi subliniate trei aspecte.

Primul aspect este acela că, potrivit mărturiilor istorice existente, prăznuirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu datează de la sfârșitul secolului al IV-lea și începutul secolului al V-lea d. Hr.. Deja din veacul al IV-lea începuse să se vorbească despre Hristologie, despre legătura lui Hristos cu celelalte Persoane ale Sfintei Treimi, iar mai târziu despre lucrarea celor două firi, dumnezeiască și omenească, în Hristos. Era firesc ca discuția despre Hristos să se lărgească și să o cuprindă și pe Maica Sa.

La început, prăznuirea Maicii Domnului a fost consacrată ca „Pomenirea Mariei”, fiind socotită o sărbătorire a zilei de naștere a Preasfintei Fecioare Maria, după modelul praznicelor mucenicilor și ale sfinților în general, a căror zi de adormire era considerată ziua nașterii lor. Sub înrâurirea praznicelor mucenicilor, cuvioșilor și pustnicilor, Maica Domnului a fost recunoscută ca „Marea Muceniță a istoriei”.

Odată cu trecerea timpului, această prăznuire s-a identificat cu cea a Nașterii lui Hristos. Ea se păstrează ca „Soborul Născătoarei de Dumnezeu”, fiind sărbătorită în a doua zi de Crăciun, potrivit tradiției liturgice care spune că în ziua următoare unui mare praznic se cinstește persoana centrală legată de acel praznic. De pildă, după praznicul Botezului lui Hristos prăznuim Soborul Cinstului înaintemergător, iar după praznicul Rusaliiilor cinstim pe Duhul Sfânt, Care S-a pogorât asupra apostolilor în ziua Cincizecimii.

Mai târziu, prăznuirea „Pomenirii Măriei” a fost desființată oficial. Aceasta s-a petrecut când locul ei a fost

luat de praznicul Adormirii Maicii Domnului, stabilit în anul 460 și oficializat în vremea împăratului Mauriciu (582-602). Praznicul Adormirii Maicii Domnului a fost legat de mutarea ei cu trupul la cer, dar și de sărbătoarea închinată mormântului ei gol, despre care există o primă mărturie din vremea Patriarhului Iuvenalie al Ierusalimului.

Astfel, prăznuirea inițială a „Pomenirii Măriei” a evoluat, devenind praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, care era sărbătorirea „zilei ei de naștere”.

Potrivit unei alte analize recente, evoluția praznicului Adormirii Maicii Domnului „a avut la origine în calendarul bisericesc” praznicul „Popasului”, care are legătură cu un loc aflat la trei mile depărtare de Ierusalim, numit „Popas” (*Kathisma*). Acolo, potrivit tradiției apocrife, Maica Domnului s-a oprit în drumul ei spre Betleem pentru a-L naște pe Hristos. Împăratul Marcian (450-457) a zidit o biserică în Ghetsimani în cinstea Maicii Domnului, iar la trei ani după moartea lui, în 460, în această biserică a fost consacrată pentru prima oară sărbătorirea Adormirii Maicii Domnului pe data de 15 august, renunțându-se la vechiul praznic al „Popasului” Născătoarei de Dumnezeu. În timpul domniei împăratului Mauriciu, praznicul Adormirii Maicii Domnului a fost oficializat în întreg imperiul².

Al doilea aspect constă în faptul că Părinții Bisericii au început să scrie omilii despre Maica Domnului. La aceasta i-a îndemnat îndeosebi apariția ereziilor cu privire la Persoana lui Hristos și, ca urmare, și a Născătoarei de Dumnezeu, dar și consacarea în Biserică a praznicelor închinare Maicii Domnului.

Sfântul Epifanie al Ciprului a fost primul care a scris astfel de omilii, pentru a-i înfrunța pe ereticii epocii sale, care fie nesocoteau fecioria Maicii Domnului, fie o cinsteau pe Fecioara Maria ca pe o zeitate.

Ulterior au mai scris omilii despre Adormirea Maicii Domnului Sfântul Modest al Ierusalimului, Sfântul Andrei, Arhiepiscopul Cretei, Sfântul Gherman, Arhiepiscopul Constantinopolului, Sfântul Teodor Studitul, Sfântul Ioan Damaschinul și alți Părinți mai noi, precum Sfântul Grigorie Palama.

Al treilea aspect este dezvoltarea teologiei despre Maica Domnului ca răspuns la apariția ereticilor.

Sfântul Epifanie, Episcopul Ciprului - ca să începem cu el - considera că sfârșitul vieții Maicii Domnului a fost însoțit de întâmplări minunate, asupra cărora Sfânta Scriptură tace „pentru măreția minunii, ca să nu pricinuiască uimire minții omenești (...), să nu i se năzarească cuiva vreo bănuială cu privire la trupul ei”. Maica Domnului a fost o persoană preasfântă și, din cinstire față de ea, Sfinții Părinți se fereau să se apropie și să facă tâlcuiri.

Perspectiva teologică

Există îndeobște trei principii teologice de bază legate de adormirea Maicii Domnului.

Primul principiu teologic este că Născătoarea de Dumnezeu a avut o moarte firească, adică sufletul ei s-a despărțit de trup și s-a predat în mâinile lui Dumnezeu, iar trupul ei a fost pus în mormânt. Sfântul Modest al Ierusalimului spune: „În mâinile Lui și-a dat preafericitul și preasfântul ei suflet (...), iar trupul ei preaslăvit și de viață încăpător se cuvenea să fie înmormântat de mâini preasfinte”. Această învățătură este urmarea faptului că Născătoarea de Dumnezeu a fost un om firesc, adică nu

se deosebea de noi după fire. Era deoființă cu firea noastră omenească, nu era un supraom. Ea a fost născută de Ana, maica sa, în felul obișnuit oamenilor, din sămânța lui Ioachim, și ca atare trebuia să moară. În Biserica Ortodoxă nu primim dogma latinilor despre imaculata concepție a Născătoarei de Dumnezeu ca ștergere a păcatului strămoșesc la zămislirea ei, pentru că aceasta o desparte de neamul omenesc. Toți oamenii, drepti și nedrepti, trec prin moarte, cu deosebirea că sfinții sunt „în mâna lui Dumnezeu”.

Al doilea principiu teologic al Sfinților Părinți legat de praznicul Adormirii Maicii Domnului este că, în virtutea fecioriei sale nestrucate, trupul ei care a fost pus în mormânt nu a suferit stricăciune. Purtarea în pântec fără stricăciune se leagă foarte strâns de adormirea fără stricăciune. Sfântul Ioan Damaschinul scrie: „Născând, fecioria ei a rămas nestrucată, iar mutându-se, trupul ei se păzește nestrucată”. Aceasta nu înseamnă că Maica Domnului nu a cunoscut moartea, fiindcă sufletul ei s-a despărțit cu adevărat de trup, ci înseamnă că au fost biruite „legile firii”, întocmai cum au fost biruite și când L-a zămislit, L-a purtat în pântec și L-a născut pe Fiul ei.

Al treilea principiu teologic al praznicului Adormirii Maicii Domnului pe care îl întâlnim în învățătura Sfinților Părinți este că trupul ei cel pus în mormânt a fost „adus la viață” de Dumnezeu, adică sufletul ei s-a unit cu trupul, și Maica Domnului a fost luată la ceruri, unde este părtașă slavei Fiului și Dumnezeului ei.

Pentru a pune în lumină acest principiu teologic, Sfinții Părinți ai Bisericii au folosit termenul „mutare” (*μετάστασις*), înțelegând prin aceasta învierea trupului Maicii Domnului, înălțarea ei la ceruri și intrarea în Rai. Mulți Sfinți Părinți învață despre învierea Născătoarei de Dumnezeu și mutarea ei la ceruri, teologie care a pătruns și în troparele din slujbele Bisericii. Aceasta este diferența dintre sfinți și Maica Domnului. Sfinții, după ieșirea sufletului lor din trup, trăiesc o pregustare a Raiului, dar așteaptă învierea trupurilor lor la a Doua Venire a lui Hristos, câtă vreme Maica Domnului se desfășează încă de pe acum și cu trupul de această așteptare eshatologică. Astfel, după Sfinții Părinți ai Bisericii, nestrucarea trupului Maicii Domnului în mormânt în timpul celor trei zile și învierea trupului ei înainte de învierea de obște constituie singura diferență între „robii lui Dumnezeu și Maica Sa” (Sfântul Teodor Studitul, Sfântul Ioan Damaschinul).

Există în scrierile Sfinților Părinți multe pasaje care susțin acest fapt. Important este că Părinții dezvoltă această învățătură în contextul bogatei teologii despre Hristos, ca parte a Hristologiei ortodoxe, iar nu în contextul unei „Mariolatritii”, așa cum se întâmplă în teologia apuseană. Sfântul Andrei, Arhiepiscopul Cretei, folosește o expresie semnificativă: „teologie care cântă frumusețea bine-plăcută lui Dumnezeu”.

În omiliile Sfinților Părinți sunt, de asemenea, câteva pasaje importante referitoare la trupul Născătoarei de Dumnezeu și în general la preasfânta ei persoană. Trupul Născătoarei de Dumnezeu este „pârگا frământăturii lui Adam celei îndumnezeite în Hristos”, „trupul în care s-a plinit desăvârșirea” (Sfântul Andrei al Cretei), „chivotul sfințirii”, „încăperea preasfântă a Dumnezeului neîncăput” (Sfântul Modest al Ierusalimului), „sălașul cu totul sfânt, cu totul curat, întreg al lui Dumnezeu” (Sfântul Gherman al Constantinopolului); este „preafericit și nestrucată”, „sfânt și prea fără de prihană”, „nepătat și cu totul nestrucată”, „de Dumnezeu încăpător și de viață începător”, „preasfânt și preasfințit” (Sfântul Ioan Damaschinul)...

Praznicul Adormirii Maicii Domnului a cunoscut o evoluție în timp. Înfruntându-i pe eretici, Sfinții Părinți ai Bisericii au formulat teologia ortodoxă cu privire la acest praznic, învățând că Născătoarea de Dumnezeu, având fire muritoare și pătimitoare, a murit, trupul ei a rămas nestrucată în mormânt vreme de trei zile, după care a fost înviat, și astfel Maica Domnului s-a înălțat la ceruri. Acesta este înțelesul mutării Născătoarei de Dumnezeu la ceruri.

* Fragment din IEROTHEOS, Mitropolit al Nafpaktosului, *Praznicul Maicii Domnului. O perspectivă istorică și teologică*, Traducere din limba greacă de Mă-năstirea Diaconesi și Tatiana Petrache, Editura Bonifaciu, 2019, pp. 417-424.

¹ Pentru cele ce urmează, vezi analiza amănunțită la *Αμαλία Σπουδλάκου-Εὐτυχιάδου, Ἡ Παναγία Θεοτόκος τύπος Χριστιανικῆς ἀγιότητος*, Atena, 1990, p. 61 și următoarele.

² Γεωργίου Φίλια, *Οἱ Θεομητερικὲς εὐρτές στην λατρεία τῆς Εκκλησίας*, Atena, 2014, pp. 119-131.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Directorul Editurii Renașterea:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan,
Darius Echim, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login,
Protos. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi,
Nicoleta Pălimaru, Elena Pârnu, Arhim. Simeon (Pintea),
Arhid. Sergiu Iustin Pop, Eugen Adrian Truța, Nicolae Turcan.